

Mons. Louis-Marie de BAZELAIRE

Virgo Fidelis

Istoria și spiritualitatea sa

Traducere din limba franceză
de Mihaela Vasiliu
și Marie-Thérèse Cernea

**Editura
ARCB**

2010

Titlul original: *Virgo fidelis. Son histoire. Sa spiritualité*

Virgo Fidelis – B.P. 06
78478 – Saint Rémy les Chevreuse
France

Nihil obstat

Paris, 16 ianuarie 1971
F. TOLLU

Imprimatur

Paris, 18 ianuarie 1971
E. BERRAR v.é.

Redactor Liana Gehl
Lectori: Cazimir Budău, Cristina Șoican
Tehnoredactare: Liana Gehl
Coperta: Iulia Cojocariu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BAZELAIRE, MONS. LOUIS-MARIE DE

Virgo fidelis : Istoria și spiritualitatea sa/ Mons.
Louis-Marie de Bazelaire ; trad.: Mihaela Vasiliu, Marie-
Thérèse Cernea. - București : Editura Arhiepiscopiei
Romano-Catolice, 2010

ISBN 978-973-1891-34-7

I. Cernea, Marie-Thérèse (trad.)

II. Vasiliu, Mihaela (trad.)

© Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București
str. G-ral Berthelot 19, sector 1, 010164 București, România
tel. 021-201 54 11
fax 021-201 54 81
editura.arcb@gmail.com
www.arcb.ro

Prezentare la ediția franceză

Acest îndrumar spiritual pe care Asociația *Virgo Fidelis* are bucuria de a-l oferi membrilor săi este opera Monseniorului Louis-Marie de Bazelaire, fost Arhiepiscop de Chambéry, actualmente retras în Elveția într-o laborioasă pensionare.

Asociația îi datorează mult. El a vegheat asupra primilor ei pași, iar acum însărcinat de Comisia Episcopală a Clerului să mențină o legătură între ea și episcopi, își exercită misiunea cu un deosebit devotament și, mai ales, cu grija de a însufleți Asociația în ajutorul său spiritual adus Preoției, cu un autentic simț al Bisericii al cărui prim rod este sfințirea membrilor săi.

Prezentul îndrumar spiritual este o mărturie vie a acestei griji. El definește cu claritate spiritul nostru, care poate fi cuprins în câteva cuvinte:

- dragostea față de Domnul nostru;
- dragostea față de Maria, Mama Sa;
- dragostea față de Biserică, Mireasa Sa.

Asociația va recunoaște aici cuvântul adevăratului său părinte spiritual.

Prin deschiderea față de Biserică, spiritualitatea propusă în această carte se adresează, în afara membrilor Asociației noastre, și tuturor persoanelor dornice – indiferent de situația lor în lume – să ducă o viață interioară conformă Evangheliei.

Aceste persoane vor găsi aici o doctrină sigură, impregnată de spiritualitatea simplă și profundă a Părintelui Charles de Foucauld și expusă într-un limbaj simplu și clar, pe înțelesul tuturor: vor învăța să-l iubească pe Domnul nostru și Biserica sa prin conducătorul și membrii ei, în cursul ocupațiilor atât de diverse ale vieții lor.

Îi mulțumim Mons. Louis-Marie de Bazelaire pentru darul prețios pe care ni l-a făcut în acest îndrumar spiritual. Îi manifestăm recunoștința noastră punând în practică spiritualitatea sa.

V. Nicolier, A.A.

Director național

Cuvânt înainte la prima ediție franceză (1971)

Rugăciunea pentru starea preoțească a fost întotdeauna necesară. Rugăciunea pentru preoți, sfințirea pentru preoți, jertfirea pentru preoți a atras întotdeauna suflete generoase, care au înțeles măreția Preoției.

Câte rugăciuni frumoase, câte mărturii mișcătoare nu am putea cita în acest sens! Amintiți-vă de Sfânta Tereza de Lisieux care, oferind pentru un misionar efortul dureros al ultimilor săi pași împleticiți, îi scria surorii sale: „Celina, să ne rugăm pentru preoți! O, să ne rugăm pentru ei! Fie ca viața noastră să le fie consacrată. Isus mă face zilnic să simt că vrea asta de la noi două” (scrisoare din 10 iulie 1890).

Dar în ceasul de față, această datorie nu este oare mai oportună și mai necesară ca niciodată? În primul rând, numărul preoților scade. Criza vocațiilor la preoție se resimte peste tot, nu numai în Franța. Este adevărat și pentru țările până acum rodnice în vocații sacerdotale sau călugărești: Italia, Belgia, Olanda, Spania. Sfântul Părinte, în audiența generală din 5 mai 1965, spunea

plin de îngrijorare: „Știți că astăzi, pe de o parte, există o nevoie crescândă de persoane care să se consacre iubirii și cultului lui Dumnezeu, iubirii și slujirii semenilor, în timp ce, pe de altă parte, în numeroase regiuni ale Bisericii, chiar și printre acelea care au fost într-un timp cele mai înfloritoare și mai fertile în suflete generoase și curate, consacrate Evangheliei, scade numărul acestor voluntari ai Crucii și ai gloriei lui Cristos.

Biserica se află în această situație dureroasă și câteodată cumplită: are înaintea ei o lume deschisă misiunii, o lume care pare insensibilă și ostilă și care, în realitate, așteaptă și imploră: «Vino să mă ajuți: *adjuva nos!*» (cf. *Fap* 16,9), și nu poate face nimic pentru ea, pentru că lipsesc bărbați și femei care să accepte a se dăruia lui Cristos și mântuirii lumii. Știți doar că Isus însuși a îndurat această suferință care trebuia să se prelungească în inima apostolilor săi: «Secerișul este mare, însă lucrătorii sunt puțini» (*Mt* 9,37).

Revista *Vocația* dă în mod periodic statisticile efectivului clerului în Franța. Or, de câțiva ani, cifrele sunt în scădere constantă, fie că este vorba de seminarul mic sau de cel mare, de hirotoniri sau de numărul total de preoți. În 1960 existau 5300 seminariști mari, azi se mai numără vreo 4000. Intrările în seminariile mari, care în

1968 au fost de 810 seminariști, nu mai erau decât 475 în 1969. Ce va fi în anul 2000?¹

Această situație este cu atât mai gravă cu cât nevoia de preoți devine din ce în ce mai importantă și urgentă în anumite regiuni ale Bisericii. De exemplu, în tinerele comunități creștine din Africa și Asia, unde clerul indigen ar trebui să înlocuiască pe misionarii veniți din Europa și respinși de către autoritățile țărilor de curând independente pe motiv că sunt străini. Sau în acele comunități din America Latină unde un catolicism importat, odată cu colonizarea, s-a sclerosat puțin câte puțin din lipsă de preoți și ar avea nevoie să fie reînșuflețit de un suflu nou de credință.

Acum câțiva ani Papa, în decretul său *Fidei Donum*, a tras un semnal de alarmă și a făcut apel la episcopii vechilor națiuni catolice spre a trimite mesageri ai Evangheliei în aceste țări ale Lumii a Treia. Apelul a fost auzit și, în fiecare an, preoți voluntari se duc să-și ofere slujirea lor acestor biserici îndepărtate, acestor comunități subdezvoltate. Dar câți sunt ei? Nu reprezintă decât o picătură de apă în câmpul însetat al sufletelor.

Și iată că în momentul în care la noi vocațiile devin mai rare, ele ar trebui să fie din ce în ce mai multe în toate regiunile lumii. Cum să le suscităm, dacă nu mai

¹ Situația actuală confirmă îngrijorările epocii respective - *n.r.*

întâi prin rugăciunea noastră, prin această chemare către Tatăl după porunca lui Cristos? „Secerișul este mare, însă lucrătorii sunt puțini. Rugați-l deci pe Domnul secerișului să trimită lucrători în secerișul lui” (Lc 10,2).

Și încă un motiv ne zorește să ne rugăm pentru preoți: neliniștea și contestarea care apar în clerul de astăzi. Mulți preoți sunt descumpăniți de mutația rapidă a civilizației noastre. Unii dintre ei suferă pentru că se simt depășiți. Nu mai știu încotro să-și îndrepte eforturile și se retrag în ei înșiși. Alții se aruncă la întâmplare, se distanțează de Conciliul Vatican II pe care îl acuză că ar fi deschis o ușă și acum îi împiedică pe credincioși să năvălească prin ea. De aici această criză a preoției pe care o exploatează ziarele și revistele de senzație. Criză de creștere? De reînnoire? Poate! Dar, cu siguranță, prin harul lui Dumnezeu.

Dar pentru moment criza este atât de calitate cât și de cantitate. Cine le va obține unora încrederea, generozitatea în încercare, perseverența; iar altora prudența, răbdarea, umilința? Cine, dacă nu sufletele devotate rugăciunii, care își vor pune viața în balanță împotriva ispitelor preoților de astăzi?

Și pentru cei care greșesc, pentru cei a căror credință se clatină, pentru cei care sub presiunea descourajării renunță la starea preoțească și caută mângâieri

omenești, pentru cei care, în iluzia unui nou profetism, părăsesc drumul fidelității și proslăvesc o preoție atât de deschisă către lume, încât se confundă cu ea, oare pentru aceștia n-ar fi necesare suflete despuiate de ele însele și care să se consacre ispășirii? Nu ne putem ascunde: preoția de astăzi e dificilă, mai dificilă decât în trecut. E un bine? E un rău? Oricum ar fi, e o stare de fapt!

Cardinalul Garrone spunea nu demult, vorbind despre vocații: „Pe sfinți trebuie să-i chemăm!”. Și oare nu același gând îl exprimă și mărturia unui preot redată într-o manieră neașteptată de către André Malraux? „Numai Dumnezeu cunoaște încercările pe care le va impune preoției; dar cred că preoția trebuie să devină din nou dificilă”.

Nu ajunge să-i dorești pe sfinți... într-un anume sens trebuie să-i meriți. Dumnezeu este cel care dăruiește sfinți unui popor, într-o epocă anumită. Dumnezeu nu-și părăsește Biserica, așa cum nici în timpurile trecute nu și-a părăsit poporul, cu toate slăbiciunile și infidelitățile sale. Profetul Isaia a spus-o în termeni emoționați:

„Căci Domnul te cheamă înapoi ca pe o femeie părăsită și cu inima întristată, ca pe o soție din tinerețe, care a fost izgonită, zice Dumnezeul tău. Câteva clipe te

părăsisem, dar te voi primi înapoi cu mare dragoste. Într-o izbucnire de mânie, îmi ascunsesem o clipă fața de la tine, dar Mă voi îndura de tine cu o dragoste veșnică, zice Domnul, Răscumpărătorul tău” (Is 54, 6-8).

Dacă preoția este dificilă și dacă e nevoie de sfinți, Dumnezeu îi va da. Nouă ne revine să-i obținem prin rugăciunea și jertfele noastre.

La audiența din 17 septembrie 1969, Sfântul Părinte spunea următoarele în cuvântarea sa:

„Contăm atât de mult pe sufletele înțelegătoare și tăcute care se roagă, speră și suferă cu episcopii lor și cu Noi și care regenerează în ele Biserica nouă, vie și sfântă. Pentru Noi este o mângâiere să știm că nu e posibil să trasăm în birouri statistici ale acestor suflete: ele sunt de fapt foarte numeroase în întreaga lume. Ele se află în așteptare, acea așteptare care face Biserica să înainteze în pelerinajul său escatologic și în dificila ei ascensiune către sfințenia mădularelor sale, care merge mână în mână cu aceea a zămislirii sale divine”.

Această căutare a sfințeniei preoților prin rugăciune și ofranda unei vieți evlavioase este idealul Asociației *Virgo Fidelis*.

Asociația *Virgo Fidelis*

1. Ce este *Virgo Fidelis*?

Virgo Fidelis nu este nici un institut secular, nici o congregație religioasă, nici un ordin terțiar. Este o asociație de creștini care, sub ocrotirea Sfintei Fecioare și sub îndrumarea ierarhiei, se consacră rugăciunii, penitenței și iubirii în favoarea preoției. Membrii ei sunt mai ales laici, bărbați, femei, familii, dar pot fi și preoți, călugări, călugărițe și chiar întregi comunități monahale.

Singurul lucru care contează este voința de a oferi rugăciuni și jertfe pentru starea preoțească.

De ce numele de *Virgo Fidelis*²?

Motivul este simplu. Cine, mai bine decât Sfânta Fecioară, a fost trup și suflet devotat preoției? Ea este mama Marelui Preot. Ea s-a unit de la Buna Vestire cu ofranda fiului său, Fiul lui Dumnezeu devenit om pentru mântuirea lumii. A vegheat asupra copilăriei și adolescenței lui. L-a însoțit cu discreție în timpul vieții sale publice și a fost la originea primei sale minuni, la nunta din Cana, după care ucenicii au crezut în el (*In 2,11*). A

² Limba latină,,Fecioară credincioasă”, nume dat Mariei în *Litania lauretană* – n.r.

stat la picioarele crucii, unită cu jertfa fiului său și oferindu-se cu El. Se afla între apostoli, pregătindu-se în rugăciune pentru primirea Duhului Sfânt, în ceasul manifestării Bisericii Sfinte. Nu s-a oferit într-un gest trecător, efemer, uitat repede și fără urmare. A rămas fidelă în mod activ primului elan al inimii sale. Cine poate mai bine decât ea să inspire persoanele destinate preoției, să le ocrotească, să le slujească drept exemplu?

În prezent există mulți creștini evlavioși care se simt atrași să-și ofere rugăciunile, meritele, încercările, suferințele pentru a obține sfințenia preoților. Ei sunt pătrunși de sentimentele pe care o creștină evlavioasă a știut să le exprime în rugăciunea de mai jos:

„O Isuse! Mare Preot, Îți mulțumesc că mi-ai dat atât de des prin preoții tăi lumina și viața Ta. Așa precum, altădată, Maica Ta a pus în slujirea preoției Tale rugăciunile, meritele și întregul devotament al vieții sale, vreau să fiu la rândul meu, prin toată viața mea, smerită slujitoare a preoților Tăi. Pentru ei, pentru ca ei să fie sfinți din sfințenia Ta, ca să fie mântuitori cu Tine și ca Tine, plini de iubirea Ta, să fie semănători ai iubirii în ogorul Tatălui Tău, îmi ofer rugăciunile, munca, suferințele și meritele vieții mele.

Binevoiește a primi, Doamne, prin mâinile Preasfintei Fecioare, smerita ofrandă a celei care, după pilda

ei, vrea să fie pe deplin slujitoarea preoției Tale și ajutorul preoților Tăi. Amin!”

Acești creștini trăiesc adesea izolați în mediul lor familial sau parohial. Nu au pe nimeni căruia să-și deschidă tainele inimii, nimeni cu care să fie în comuniune în această chemare interioară spre slujirea preoției, nimeni pe care să se sprijine pentru a dezvolta această înclinație într-o viață pe deplin consacrată sfințirii preoților. Tuturor acestor creștini, Asociația *Virgo Fidelis* li se prezintă ca un răspuns providențial la dorințele lor intime.

2. Cum s-a născut Asociația *Virgo Fidelis*?

Asociația s-a născut printr-un concurs de circumstanțe în care ne e îngăduit să vedem mâna lui Dumnezeu.

În 1935, Monseniorul Vladimir Ghika cere domnișoarei Yvonne Estienne, scriitoare cunoscută prin diversele sale lucrări (printre care studiile despre Sfânta Fecioară), să se roage și să ceară rugăciuni pentru întoarcerea unui preot aflat în dificultăți excepționale. Cu această intenție, domnișoara Estienne întrunește câțiva prieteni; ei se roagă și pun să se celebreze o Sfântă Liturghie.

Cererea le-a fost împlinită dincolo de așteptări.

Apărând noi cazuri dificile, mica echipă crește, adunată discret în jurul domnișoarei Estienne. În curând, grupul numără 30 de membri, asigurând ajutor spiritual preoților care le sunt recomandați; grupul își ia numele de *Trentain sacerdotal* („Treizecimea sacerdotală”). Încredințat ocrotirii Fecioarei Înlăcrimate în cursul unui pelerinaj la La Salette în 1940, *Trentain Sacerdotal* se ramifică în toată Franța, înmulțindu-se centrele de rugăciune și de acțiune în favoarea preoților aflați în dificultate. Pus la curent cu lucrarea împlinită, Eminența Sa Cardinalul Suhard, Arhiepiscop de Paris, aprobă și încurajează opera, dar fără a-i da o formă de existență oficială în Biserică.

În 1949, *Trentain Sacerdotal* grupează o mie de aderenți. Pune pe picioare o organizație practică, având centre în mai multe orașe, pentru a le veni mai bine în ajutor pe plan material și moral preoților în dificultate. Își dau concursul medici, juriști, asistenți sociali, patroni de mari întreprinderi, centre de ajutorare.

În fața dezvoltării extraordinare a operei, Eminența Sa, Cardinalul Gerlier, Arhiepiscop de Lyon, găsește momentul potrivit și o prezintă Adunării Cardinalilor și Arhiepiscopilor din Franța. Raportul său fiind favorabil, Adunarea este unanimă în a o recunoaște ca operă a Bisericii și ia hotărârea de a o plasa sub înalta sa auto-

ritate. În 1951, aceeași Adunare ia inițiativa de a scinda mișcarea în două opere distincte. De acum înainte, ajutorul direct acordat preoților în dificultate va depinde numai de cler și va fi organizat sub titlul de „Ajutor Sacerdotal”, care va deveni apoi „Întrajutorarea Sacerdotală” și se va extinde în toate diecezele.

Cât privește ajutorul spiritual, el rămâne apanajul tuturor persoanelor de bună voință. Membrii rugători ai fostului *Trentain Sacerdotal*, sub impulsul Monseniorului Bazelaire, Arhiepiscop de Chambéry, și cu responsabilitatea domnișoarei Yvonne Estienne, se constituie atunci ca o Asociație de rugăciune sub denumirea de *Virgo Fidelis* și elaborează statutul.

La 22 februarie 1954, Eminența Sa Cardinalul Feltin aprobă statutul, acordă existența canonică a Asociației și numește ca director pe Părintele Dugast. Un buletin trimestrial, denumit și el *Virgo Fidelis*, îi unește pe membri între ei și îi susține în fervoarea spiritualității care le este proprie; axată la început pe rugăciune și jertfă de ispășire, ea își extinde de acum intențiile la toate nevoile spirituale ale stării preoțești.

Asociația s-a dezvoltat rapid în toată Franța, așa încât noul director, Monseniorul Nicolier, numit la 29 iulie 1959 de către Eminența Sa Cardinalul Feltin ca succesor al părintelui Dugast, a putut organiza în

noiembrie 1960 o primă zi națională a preoților operei. Asociația număra atunci 2000 de aderenți, fie izolați, fie organizați în grupuri diecezane.

Comisia episcopală a clerului, de care *Virgo Fidelis* era strâns legată prin intermediul Monseniorului Bazelaire, nu a pierdut ocazia de a aprecia și a încuraja concursul spiritual adus de Asociație la opera sacerdotală a cărei grea misiune o purta.

La propunerea prezentată de președintele său, Mons. Guyot, Arhiepiscop de Toulouse, Consiliul permanent al Episcopatului Francez, în adunarea sa plenară din 12-14 decembrie 1967, și-a dat aprobarea la numirea Monseniorului Nicolier ca director național al operei.

Aceasta este în linii mari istoria Asociației *Virgo Fidelis*. Născută dintr-o inițiativă privată, aprobată de Biserica locală a Parisului, plasată sub autoritatea Consiliului Permanent al Episcopatului din Franța și integrată în Comisia pentru Cler, ea este, prin scopul, organizarea și spiritul său, o adevărată operă a Bisericii.

3. Statutul Asociației *Virgo Fidelis*

Articolul 1 – Se înființează sub numele de *Virgo Fidelis* o Asociație al cărei scop este de a oferi în favoarea preoților rugăciune, penitență și iubire.

Articolul 2 – Membrii acestei Asociații se angajează să cunoască tot mai mult învățăturile privind preoția lui Isus, să-i ofere lui Dumnezeu munca și suferințele lor pentru sfințirea preoților și pentru rodnicia activităților esențiale ale Trupului Său mistic, să proclame și să apere caracterul sacru al preoției prin cuvânt și faptă.

Articolul 3 – Membrii se angajează să primească cu respect și supunere toate directivele date de autoritatea ierarhică, să citească, să mediteze și să facă cunoscute Enciclicele Suveranului Pontif.

Articolul 4 – Ei se angajează:

a) *zilnic*, să recite actul de iubire (pag. 143), pe care se vor strădui să-l introducă în activitățile lor conform exigențelor datoriei stării lor;

b) *săptămânal*, să mediteze predica Mântuitorului după Cina cea de Taină, sau Patima Lui, de preferință în seara sau în noaptea de joi spre vineri, sub forma Orei Sfinte; cei care nu o vor putea face dintr-un motiv întemeiat, vor înlocui această meditație cu o oră de oferire a muncii sau a suferinței lor;

c) *lunar*, să consacre Domnului, într-o zi aleasă, rugăciunile și jertfele lor pentru sfințirea preoților și, de asemenea, să facă un examen de conștiință cu scopul de a însufleți în ei amintirea responsabilităților proprii față de starea preoțească;

d) *anual*, dacă pot, să ceară celebrarea unei Liturghii după intențiile preoției.

Articolul 5 – Vor comemora cu evlavie Instituirea Preoției în Joia Mare și vor celebra sărbătorile Sfintei Fecioare, precum și pe aceea a Sfântului Paroh de Ars.

4. Interpretarea statutului

Angajamentele sugerate în statut au nevoie să fie comentate, pentru a fi simplificate și totodată lărgite.

Actul de iubire

Actul de iubire recitat în fiecare dimineață nu este o formulă suficientă prin ea însăși, de care te achiți o dată și gata spre a fi „în regulă” cu regulamentul. Este un act care se deschide asupra zilei întregi pentru a-i lumina sensul, un act ce trebuie să se prelungească prin toate activitățile zilei, un act care dă culoare țesăturii tuturor ocupațiilor noastre. Pe scurt, acest act nu-și joacă rolul decât dacă declanșează o stare sufletească capabilă să înflorească și să se întărească de-a lungul zilei.

Iubirea e baza oricărei vieți creștine. E legătura desăvârșirii. Deci toată viața unui membru din *Virgo Fidelis* trebuie să fie fondată pe iubire. Iubire pentru Dumnezeu, iubire pentru frații noștri, totul se rezumă aici.

Iubirea este termometrul vieții creștine. Dacă se observă că într-un grup *Virgo Fidelis* termometrul co-

boară pentru că există o oarecare dezbinare între membri sau pentru că egoismul care stă mereu la pândă cuprinde sufletele și le scade evlavia, trebuie tras semnalul de alarmă.

Neîncetat trebuie să recităm și să trăim „Imnul iubirii” al Sfântului Apostol Paul (1*Cor* 13,1-7).

Ora Sfântă

Trebuie să mărturisim că Ora Sfântă săptămânală îi sperie pe mulți dintre membri, mai ales pe noii membri ai Asociației.

Ora Sfântă de joia apare ca un bolovan enorm care blochează ziua întreagă. Cum să-i găsim loc în ocupațiile care devorează timpul unei mame de familie, al unei vânzătoare la teighea, al unui om de afaceri adâncit în dosarele sale?

În plus, persoane chiar evlavioase obolesc reflectând mereu asupra acelorași texte, repetând mereu aceleași rugăciuni în meditația agoniei lui Isus în Grădina Măslinilor sau contemplându-l pe Cristos pe Calvar sau pe Cruce.

Nicio problemă!

Persoanele care dispun mai ușor de timp liber, și pentru care Ora Sfântă este o devoțiune familiară care te îmbogățește, o vor face în fiecare joi, timp de o oră sau

în două jumătăți de oră, în momentul cel mai convenabil. Celelalte persoane vor alege o oră în ziua pe care o vor consacra îndeosebi slujirii stării preoțești prin mijloacele cele mai adecvate. De exemplu, în timpul acestei ore, vor face o mică vizită la Sfântul Sacrament sau vor face o lectură spirituală pentru un anumit timp. Sau vor merge să viziteze un bolnav, ori pur și simplu se vor strădui, în cadrul datoriei stării lor, să dea dovadă de o iubire mai mare față de Dumnezeu.

Esențialul este ca această oră întregă să fie oferită în favoarea stării preoțești. Astfel înțelegeți, cine nu va putea practica Ora Sfântă?

Dar atenție ca nu cumva lenea sau lăncezeala să ne țină departe de Patima Domnului Nostru. Această meditație rămâne privilegiată, și trebuie să o facem măcar din când în când, ori de câte ori avem ocazia.

Ziua de gardă

Ceea ce am spus despre Ora Sfântă trebuie să aplicăm și la „Ziua de gardă”, aleasă în fiecare lună.

Nimic deosebit de făcut, decât să trăim această zi cu mai multă reculegere, unire cu Dumnezeu, dăruire de sine în slujirea stării preoțești.

Îndeplinirea obligațiilor stării noastre va fi o jertfă oferită Domnului pentru sfințirea preoților săi. Numai că trebuie să ne gândim la acest lucru!

Pericolul este fie să uităm de ziua de gardă, fie să ne gândim la ea dimineața și apoi să nu ne mai amintim de ea în timpul zilei. Precum vulturul planează deasupra pădurii, la fel gândul la starea preoțească ar trebui să planeze deasupra pădurii ocupațiilor noastre și să se manifeste cu mai multă intensitate în anumite momente majore ale zilei.

Dacă obișnuim să facem lunar o reculegere, ar fi bine să o facem în această zi de gardă. Am putea să face un examen de conștiință mai amănunțit în care să revedem evenimentele cele mai semnificative ale lunii ce s-a scurs, să le respingem pe cele rele și să le păstrăm pe cele bune, cum s-a întâmplat cu peștii din Evanghelie, și să luăm hotărâri precise în mreaja deciziilor noastre. Și dacă este posibil, să încheiem ziua printr-o spovadă bună.

Liturghia anuală

Este de dorit ca membrii să ceară celebrarea unei Liturghii anuale pentru preoți. Aceste Liturghii sunt ca un lanț de rugăciuni ce urcă neîncetat către Tatăl, purtate de Cristos, Mare Preot și Victimă. La fel ca într-o uzină, munca „în lanț” nu suferă nicio întrerupere în confecționarea obiectului fabricat. Aceste Liturghii ce continuă „în lanț”, dacă putem spune așa, fac ca Domnul

să fie mereu mijlocitorul nostru pe lângă Tatăl Său, în favoarea preoților, al căror minister este astfel susținut neîncetat de harul lui Dumnezeu.

În statut nu se vorbește despre Împărtășanie, deoarece membrii Asociației sunt persoane care se apropie frecvent de Masa Sfântă, poate chiar zilnic. Deci nu e necesar să fie îndemnate în mod special la împărtășania frecventă, ele fiind deja fidele.

5. Principiile și spiritul Asociației *Virgo Fidelis*

Așa cum a arătat istoria nașterii și dezvoltării *Trentain-ului Sacerdotal* devenit *Virgo Fidelis*, acesta la origine s-a axat îndeosebi pe repararea cazurilor dure-roase de cădere sacerdotală, ispășire prin rugăciuni și, de asemenea, prin acțiunea micilor grupuri constituite pentru remedierea acestor căderi.

Din momentul în care la intervenția ierarhiei mișcarea s-a scindat în două opere distincte – „Ajutorul sacerdotal” (devenit „Întrajutorarea sacerdotală”, în însărcinarea clerului pentru a reglementa „cazurile” cât mai bine în favoarea celor interesați) și Asociația *Virgo Fidelis* consacrată îndeosebi rugăciunii –, aceasta din urmă și-a restrâns și în același timp și-a lărgit câmpul de acțiune.

Ea a putut și continuă să poată, prin diverșii săi membri calificați pentru această acțiune, să contribuie la

„Întrajutorarea sacerdotală” printr-o acțiune concretă, determinată; responsabilului de grup îi revine sarcina de a facilita colaborarea dintre „Întrajutorarea sacerdotală” și membrii grupului capabili să-și ofere ajutorul.

Dar în mod esențial, Asociația s-a axat pe rolul ei de a se ruga. Numai că rolul s-a lărgit, căci *Virgo Fidelis* a vrut să cuprindă în rugăciunea și în ofranda sa toate nevoile stării preoțești:

- recrutarea sacerdotală
- formarea seminariștilor
- sfințirea preoților
- eficacitatea ministerului sacerdotal și, la nevoie,
- ispășirea sacerdotală.

Cauza preoției, în totalitatea sa, formează obiectul rugăciunilor și al sacrificiilor Asociației *Virgo Fidelis*.

Trebuie să luăm aminte la exigențele acestei duble slujiri: slujirea prin rugăciune și slujirea prin jertfă.

La ce condiții trebuie să răspundă rugăciunea și jertfa noastră pentru a fi cu adevărat în slujba stării preoțești, pentru a participa la activitatea răscum-părătoare a lui Cristos și pentru a-i ajuta pe preoți să salveze sufletele?

Slujirea prin rugăciune

Nu e suficient să facem rugăciuni pentru starea preoțească; sunt și alte asociații care se roagă pentru preoți.

Trebuie ca întreaga noastră viață să fie o rugăciune.

Trebuie să devenim „o permanență de rugăciune” în sensul modern al cuvântului, așa cum explică Părintele Voillaume în cartea *Au coeur des masses* (În mijlocul mulțimii, p. 225 și următoarele).

Un *permanent* al rugăciunii:

- e un om disponibil pentru o sarcină precisă: în acest caz, rugăciunea;

- e un om care asigură o îndatorire cu continuitate în modul cel mai constant posibil;

- e un om delegat al semenilor săi pentru a îndeplini această sarcină.

Cum putem concepe, în slujba stării preoțești, această disponibilitate, această continuitate, această delegare?

Disponibilitate pentru rugăciune

Există două forme posibile de disponibilitate:

- disponibilitate materială: să găsim timp să ne rugăm și posibilitatea de a acorda rugăciunii timpul necesar;

- disponibilitatea spirituală: să ne aflăm în dispoziția interioară care generează o rugăciune rodnică.

Pentru a avea această disponibilitate, înainte de toate trebuie să credem în valoarea rugăciunii. Convingerea dirijează totul. Valoarea rugăciunii trebuie să fie asimilată într-o asemenea manieră încât ea să devină o

necesitate – necesitate vitală, ceva de care avem nevoie. De îndată ce sufletul este chemat la acțiune, prima sa mișcare trebuie să fie aceea de a se pune în rugăciune, cu ideea că, dacă nu o face, acțiunea nu poate reuși conform intenției lui Dumnezeu.

Acestea fiind spuse, trebuie să distingem rugăciunea pură de rugăciunea difuză.

Rugăciunea pură

Sunt momentele forte ale rugăciunii, timp în care nu avem altceva de făcut decât să ne rugăm. Sunt momentele care trebuie consacrate doar lui Dumnezeu.

Pentru a ne convinge de aceasta avem exemplul lui Isus, El care petrecea uneori nopți întregi în rugăciune, sau care se scula în zori pentru a merge să se roage în pustiu; El care ne-a recomandat de atâtea ori să ne rugăm Tatălui Său și al nostru care este în ceruri.

Dificultatea constă în a obține aceste momente forte de rugăciune într-o viață foarte ocupată. Fiecare trebuie să vadă posibilitățile pe care le are.

Trebuie că ele există, de vreme ce rugăciunea este necesară! Puțină imaginație și o voință energetică pot aranja adesea lucrurile. Să te resemnezi la gândul că nu poți găsi momente de rugăciune înseamnă să capitulezi.

Cum să umplem acest timp de rugăciune? Prin rugăciuni vocale? Este cel mai ușor lucru, și cel de la

care absentăm cel mai puțin, ceea ce înseamnă deja ceva. Dar un membru din *Virgo Fidelis* nu trebuie oare să aibă un pic mai multă ambiție, să-și rezerve câteva momente privilegiate pentru o rugăciune cu adevărat profundă, interioară, de meditație sau de rugă în tăcere?

Găsim mereu motive să nu facem această meditație care ar trebui făcută în fiecare zi, acest har care ne pune în fața lui Dumnezeu, în contact cu Dumnezeu. Avem impresia că nu obținem niciun profit. Credem că ne rugăm prost, că pierdem vremea, nu vedem rezultatele.

Asta pentru că avem deseori o noțiune falsă despre rugăciunea în tăcere. Trebuie să mergem la rugăciunea interioară, în tăcere, nu atât pentru a căuta noi resurse, pentru a ne „îmbogăți” – deși este un lucru bun să te hrănești – cât mai degrabă pentru a dăruii lui Dumnezeu și pentru a ne dăruii lui Dumnezeu.

Părintele Voillaume spune pe bună dreptate: „Trebuie să fim absolut convinși că mergem la adorație nu pentru a primi, ci pentru a da și, mai mult, pentru a da fără a realiza deseori că dăm, fără a vedea ceea ce dăm. Mergem pentru a-i oferi lui Dumnezeu întreaga noastră ființă” (*Au coeur des masses*, p. 231).

Cu cât ne rugăm mai mult cu această rugăciune dezinteresată, cu această încredere, cu această dăruire de sine, cu atât mai mult dorim să ne rugăm.

Dorința de rugăciune este voită și gândită înainte de a deveni spontană, dar se transformă progresiv într-o puternică nevoie de rugăciune. Sfinții nu au fost mereu suflete ale rugăciunii interioare, de la început, dar au devenit, căpătând noi resurse în rugăciune pentru a se dăruia lui Dumnezeu.

În programul zilnic, când este bine organizat, se găsește întotdeauna timp pentru rugăciune și – lucru extraordinar –, în afară de aceste momente organizate se mai găsesc și altele. Când această nevoie de rugăciune se dezvoltă, atunci sufletul intră în rugăciune în fiecare moment. De-a lungul unei zile există mult timp pierdut, momente de vid, sau aproape: așteptarea unui tramvai, așteptarea la dentist, coada la alimentară sau măcelărie etc. De ce să nu facem din acest timp o rugăciune?

Rugăciunea difuză

Rugăciunea difuză este aceea care izvorăște din scurte elanuri ale inimii urmând circumstanțele cele mai variate: bucurie, durere, încercare, suferință.

Trebuie întotdeauna să ne rugăm, a spus Domnul nostru. Viața noastră întreagă trebuie să fie o rugăciune.

Între acțiune și rugăciune de multe ori există o ruptură. Acționăm, lucrăm, ne agităm, vorbim, facem treabă în casă, mergem la birou sau la uzină, scriem scrisori – sau ne rugăm; sau, cum se spune, „ne facem

rugăciunile”. Dar trebuie să știm să unim rugăciunea cu acțiunea. Iubirea este legătura care le unește. Acțiunea riguroasă devine rugăciune.

Infirmiera care îi iubește cu adevărat pe bolnavii ei îi recomandă în mod interior lui Dumnezeu atunci când pansarea răni dureroase îl face pe pacient să geamă. Unei femei care are dificultăți în căsnicie și vă face confidențe, îi dați un sfat; dar rugăciunea voastră, dacă este cu adevărat însuflețită de o iubire sinceră, nu este oare mult mai eficace? Și cum putem alina durerea unei mame în fața fiului ei mort? Prin cuvinte? Da, dar mai bine prin acel apel spontan către Dumnezeu ca să aibă milă de sărmana mamă.

Dacă dorim unitatea în viața noastră, ea trebuie să se realizeze în iubire. Munca trebuie să fie iubire, rugăciunea trebuie să fie iubire; munca și rugăciunea se întâlnesc în iubire.

Continuitatea în rugăciune

A ne ruga în permanență presupune ca rugăciunea să fie țesătura vieții noastre. Pentru a ne ruga întotdeauna, în toate acțiunile noastre, la muncă, pe stradă, în conversațiile noastre, trebuie să fim constant în prezența lui Cristos, trebuie să păstrăm prezența lui Dumnezeu în launtrul sufletului nostru. Cum să facem?

În primul rând prin ofranda vieții noastre, făcută odată cu momentul trezirii, în modul în care Asociația Apostolatului rugăciunii o face, reînnoită la Liturghie, unită cu Jertfa Domnului nostru. Astfel toate acțiunile noastre de peste zi capătă un caracter de jertfă și fac din ea o adevărată rugăciune.

Există și acea libertate interioară, acea liniște profundă, atât de favorabilă nașterii rugăciunii. Sufletul în care se stabilește un climat de reculegere în mod obișnuit, rămâne mereu deschis către Dumnezeu.

De asemenea, există practicarea rugăciunii interioare difuze care, prin străfulgerări succesive în cursul zilei, ne unește cu Dumnezeu. Chiar dacă nu ne gândim în mod expres la Dumnezeu, trebuie să ne alăturăm lui și să-l găsim printr-un fel de transparență a sufletului.

Așa cum mama prinsă cu munca nu uită de copilul său care doarme alături de ea, și veghează asupra lui, tot așa și nouă, dacă vrem, pentru Dumnezeu, nu ne trebuie mult pentru a menține prezența Lui în noi.

Delegarea Preoției

Nu este vorba de o delegare oficială. Un membru din *Virgo Fidelis* nu este mandatat printr-un act ierarhic al Bisericii. Dar se poate în mod liber considera ca un delegat al preoților pe lângă Marele Preot.

Astfel, rugăciunea dobândește toate dimensiunile stării preoțești. Toate nevoile stării preoțești își află ecoul în ea. În principiu, nimic nu scapă grijii ei iubitoare. Deseori, la chemarea episcopilor, problema recrutării sacerdotale va reține atenția membrilor Asociației. E mult de când Cardinalul Garrone, pe atunci Episcop Auxiliar de Toulouse, a lansat un apel, repetat de atâtea ori de atunci încoace: „Vocațiile nu lipsesc, ci mor!” Cum să nu răsune oare acest strigăt în inima unui prieten al Asociației *Virgo Fidelis*, pentru a face rugăciunea sa mai intensă și sacrificiul său mai generos?

Se vorbește mult, mai ales de la Conciliul Vatican II, de formarea seminariștilor mici și mari, astfel încât să fie pregătiți pentru exigențele unei munci pastorale în plină evoluție și să fie întăriți împotriva tentațiilor unei societăți plină de capcane.

Câte probleme pentru a-i deschide către lume pe viitorii preoți fără riscul de a vedea cum se pierde în ei „gustul sării” vocației lor!

Nu intră în atribuțiile Asociației *Virgo Fidelis* rezolvarea acestor probleme. Dar ea poate obține prin rugăciunile ei ca Duhul Sfânt să lase să coboare lumina Sa asupra acestor întrebări tulburătoare și dificile.

Sfințirea preoților este opera preoților înșiși cu harul lui Dumnezeu. Dar atunci când visăm la exigen-

tele sfințeniei preotului, când ne gândim la dificultățile pe care le întâmpină pentru a fi întrutotul al lui Dumnezeu, când ne gândim la ispitele cunoscute sau necunoscute care îl pândesc din umbră, când ne gândim că este izolat în singurătatea casei sale parohiale sau, din contra, supraîncărcat de hărțuiala obligațiilor, cum oare nu am dori să sprijinim prin biata noastră rugăciune eforturile preotului de a se menține la înălțimea îndatoririlor sale și de a progresa în iubirea lui Dumnezeu în mijlocul obstacolelor?

Dar apostolatul preotului? Ministerul său de fiecare zi? Și câte alte probleme nu se ridică pentru el, pentru a vedea clar, pentru a acționa cu prudență și perseverență, pentru a lua inițiative fără a omite esențialul, pentru a ști să evolueze fără a produce rupturi brutale, pentru a continua în bucurie și speranță în ciuda eșecurilor, pentru a nu lăsa activitatea naturală să muște cu abilitate din ministerul supranatural!

Toate aceste probleme, care sunt pâinea zilnică a apostolatului sacerdotal, nu pot găsi soluții decât în harul lui Dumnezeu. Dar *Virgo Fidelis* nu este oare făcută pentru a solicita acest har?

Sunt de asemenea preoți care întâmpină dificultăți din punctul de vedere al credinței sau din punct de vedere moral; și mai sunt, din păcate, preoți greșitori. Cu

toate că „Întrajutorării sacerdotale” îi revine în mod special să mijlocească pentru ei, membrii Asociației *Virgo Fidelis* pot uneori să-și aducă discreta lor colaborare. În orice caz, ei au o datorie precisă, aceea de ispășire și de jertfă. Nimic nu poate să stimuleze mai mult generozitatea lor decât cunoașterea acestor cazuri dure-roase pentru care este solicitat sprijinul rugăciunii lor.

Numeroase și variate sunt intențiile care se oferă Asociației *Virgo Fidelis*. Poate ne gândim mai ales la preoții pe care îi cunoaștem, la cei care ne înconjoară, la cei care ne sunt recomandați.

Dar trebuie să știm să extindem rugăciunea noastră la cei pentru care nimeni nu se roagă, la cei la care nimeni nu se mai gândește.

Este vorba de toți preoții, ansamblul preoților cu care noi trebuie să ne simțim solidari.

De aceea membrii Asociației *Virgo Fidelis* trebuie să se roage în mod special pentru episcopul lor și pentru Sfântul nostru Părinte Papa. Cu cât miniștrii lui Cristos au mai multe responsabilități, cu atât mai mult trebuie să ne simțim datori de a le aduce, prin rugăciune, mărturia ascultării noastre, recunoștința și devotamentul nostru.

Slujirea prin jertfă

Isus-Preotul ne-a mântuit prin viața și moartea Sa.
El este Mântuitorul prin Crucea Sa.

Preotul este mântuitor cu și prin Cristos.

El este mântuitor atunci când împărtășește sentimentele lui Cristos și suferințele lui Cristos.

Atitudinea esențială a preotului este o iubire împărtășită. Părintele Charles de Foucauld a spus-o în mod minunat: „Nu pot să concep iubirea fără o nevoie, o nevoie imperioasă de conformitate, de asemănare, dar mai ales de împărtășire a tuturor necazurilor, a tuturor dificultăților și a tuturor asprimilor vieții (...); eu nu judec pe nimeni, Dumnezeuul meu: ceilalți sunt slujitorii Tăi și frații mei și eu trebuie doar să-i iubesc, să le fac bine și să mă rog pentru ei; dar, pentru mine, e cu neputință să înțeleg iubirea fără căutarea asemănării și fără nevoia de a împărtăși toate crucile” (*Ecrits spirituels*, p. 106). Așa ar trebui să gândească orice creștin devotat cauzei preoților.

Membri ai Asociației *Virgo Fidelis*, vom fi în serviciul preoției în măsura în care ne vom uni sentimentelor și suferințelor lui Isus Preot și Mântuitor.

Împărtășirea sentimentelor lui Isus

Pe Isus îl găsim în Evanghelie. Trebuie deci să citim și să trăim Evanghelia pentru a învăța să împărtășim sentimentele lui Isus.

Nu citim însă Evanghelia ca pe orice altă carte. Se impun anumite dispoziții interioare. Trebuie să o citim:

În liniște interioară

Liniștea exterioară nu ajunge. E necesară liniștea interioară. Ernest Psichari spunea: „Există glasuri care strigă în deșert”; și tocmai aceste glasuri tainice, aceste voci lăuntrice în liniștea deșertului au fost cele care l-au convertit. Este o asceză aspră să facem să tacă vocile discordante care ne amețesc urechile și să ascultăm glasurile lăuntrice din străfundul sufletului.

Cu o privire nouă

Evangelhia trebuie abordată fără o părere prealabilă, fără prejudecăți, fără o idee a priori, fără să dorim să o interpretăm conform propriilor noastre idei. Să o recitim ca și cum nu am mai fi citit-o niciodată, să se nască în noi acel dar al încântării pe care îl găsim la noii convertiți. Poeții, artiștii văd lucrurile cu o privire nouă. Sfinții, de asemenea. Avem nevoie de această privire nouă.

Cu o inimă de copil

Adică o inimă abandonată. Copilul își simte slăbiciunea, dar se abandonează tatălui său și mamei sale. Cu ei nimic nu este imposibil. Cu ei va merge până la capătul pământului, va merge pe lună. Noi avem prea des „ceafa dură a evreilor”. Purtăm în noi rezistențe, limite, obstacole. Doar suplețea, încrederea, abandonul,

îndreptarea către Dumnezeu ne fac să recunoaștem adevăratul chip al lui Isus din Evanghelie.

Cu un suflet râvnic

De ce oare lecturile noastre rămân atât de des fără efect? Fie că ele se mulțumesc cu sentimente vagi, fie că nu avem decât veleități sau ne descurajăm imediat. E adevărat: cu cât cineva citește mai mult Evanghelia, cu atât îi pare mai exigentă. Și dacă ne oprim pe drum, este pentru că nu avem mari dorințe. Puțin câte puțin, mersul nostru încetinește și orizontul se restrânge...

Nu este suficient să citim, trebuie să și trăim Evanghelia. Or, a trăi Evanghelia înseamnă a-L imita pe Cristos, după cuvântul Sfântului Pavel: „Fiți imitatorii mei precum eu însumi sunt al lui Cristos” (1Cor 11,1), și conform exemplului tuturor sfinților.

Nu putem să-L imităm în viața sa materială, nici în viața sa istorică, dar Îl putem imita în viața sa spirituală, așa cum apare în Evanghelie și așa cum este ea realizabilă pentru fiecare dintre noi. Trebuie să ne lăsăm modelați de Evanghelie astfel încât sufletul lui Cristos să pătrundă toată viața noastră.

Să ne rugăm ca Isus

Se spune des în Evanghelie că Isus se ruga. Dar cum? Dacă vrei să știi cum, reluăți toate pasajele din

Evanghelie unde se vorbește despre rugăciunea lui Isus. Veți fi uimiți de bogăția cercetării voastre. Veți vedea îndeosebi că rugăciunea lui este:

- o rugăciune *interioară*, fără o carte anume, fără mulțime de cuvinte. O rugăciune îndelungată. „În zilele acelea, s-a dus pe munte să se roage și a petrecut noaptea rugându-se lui Dumnezeu” (Lc 6,12) – o rugăciune în tăcerea nopții sau a zorilor – un contact cu Tatăl Său – o rugăciune de unire.

- o rugăciune *dezinteresată*. Isus nu condamnă rugăciunea de cerere. El o recomandă cu insistență și promite să o împlinească. Dar rugăciunea Sa este în primul rând o rugăciune de adorație: „Sfințească-se Numele Tău” – de laudă – de mulțumire. Ceea ce Isus dorește înainte de toate este slava Tatălui Său. „Tată, a venit ceasul: preamărește-l pe Fiul tău ca Fiul să te preamărească pe tine!” (In 17,1).

Puse alături de rugăciunea lui Isus, cât sunt de meschine și egoiste rugăciunile noastre! Și cât de mult se vor purifica rugăciunile noastre la școala Sa!

Să judecăm precum Isus

În viața noastră, oare nu judecăm deseori evenimentele, oamenii și pe noi înșine după interesul nostru, după aparențe, după gândirea lumească?

Isus judecă după voința Tatălui Său. El este trimis de Tatăl Său. El a venit pentru a face voința Tatălui Său. El nu ne judecă după puterea lumii, după strălucirea exterioară, ci după adâncul sufletelor. Bogatul adâncit în rugăciunea sa, păătoasa prinsă în adulter, văduva sărmană punând micul său obol în cutia milei din Templu: ce învățăminte pentru noi!

Slava Tatălui Său, mântuirea sufletelor, venirea împărăției lui Dumnezeu: iată ceea ce contează în ochii lui Isus.

Să iubim ca Isus

Aici, îndeosebi, vedem diferența între dragostea noastră și cea a lui Isus.

Instinctiv, spontan, pe cine iubim noi? Pe cei ce ne sunt simpatici, pe cei care ne iubesc, cei de pe urma cărora profităm. În fond, noi ne iubim pe noi înșine și îi iubim pe ceilalți în raport cu noi. Chiar și în dragostea cea mai dezinteresată: dragostea maternă, dragostea conjugală, oare nu ne regăsim tot pe noi înșine?

Pe cine iubește Isus?

• În primul rând, pe Tatăl Său de la care a primit tot ceea ce este El, al cărui chip este, Cuvântul, splendoarea de care Îl leagă o iubire reciprocă în așa fel încât această iubire este o persoană, Sfântul Duh.

- Pe oameni, toți oamenii, așa cum sunt ei: El a venit să-i mântuiască și a luat păcatele lor pe umerii Săi.

- În mod deosebit, El îi iubește pe păcătoși pentru a-i smulge păcatului – pe cei mici, pe cei umili, pe copii, pe cei nevoiași, pe cei de la care omenește nu are nimic de așteptat, cei care suferă în trupul și în sufletul lor. De asemenea, pe dușmanii Săi, pentru care a spus în ceasul de pe urmă: „Iartă-le lor, căci nu știu ce fac!”

Iar rodul acestei iubiri nu sunt doar bunurile materiale, omenești, pământești, ci sunt: iertarea păcatului, milostivirea divină, viața sufletului; într-un cuvânt: Dumnezeu! O, de-am putea să-L aducem pe Dumnezeu fraților noștri prin mărturia credinței și prin focul apostolic al iubirii noastre!

Participarea la suferințele lui Isus

În primul rând, să înțelegem ce a însemnat viața lui Isus în ceea ce privește durerea și suferința.

A fost o *viață de sărăcie*. S-a născut sărac. A trăit sărac la Nazaret. În timpul vieții sale publice nu a avut nici acoperiș, nici confort. Nici bunuri, nici proprietăți. Un rătăcitor pe drum.

A fost o *viață de detașare* de bunuri, de avere, de putere, de bani, de familie, de ai săi..., de mama sa.

A fost o *viață de renunțare*. El mergea înainte, fără să se oprească, predicând, predicând mereu. Plecând și

venind, fără să se plictisească, fără să se descurajeze, fără să se lase intimidat. Foame, sete, oboseală, conspirații, nimic nu-L oprea.

A fost o *viață de dăruire totală* față de apostolii săi pe care îi forma, față de mulțimea care Îl căuta și Îl urma, față de bolnavii care Îl implorau să-i vindece, față de cei indiferenți sau ignoranți care nu înțelegeau și cărora în mod neobosit le repeta învățătura Sa.

Și nu a fost numai darul gândirii Sale, al timpului sau al eforturilor Sale, în toată viața Sa prezentă, ci a fost o minune, darul trupului și sângelui Său în seara Cinei, pentru a fi hrana sufletelor de-a lungul întregii istorii, până la sfârșitul timpurilor.

A fost o *viață de sacrificiu* care se va sfârși pe Calvar prin sacrificiul morții Sale ispășitoare.

Ce putea să facă în plus? „Nimeni nu are iubire mai mare decât acela care își dă viața pentru prietenii lui”.

Suntem noi oare capabili să ne oferim pentru a împărtăși suferința lui Isus? Este întrebarea la care toți membrii Asociației *Virgo Fidelis* trebuie să răspundă.

Capabili prin noi înșine? Nu. La început poate exista o perioadă de entuziasm și de fervoare pronunțată. Dar acest elan riscă să decadă dacă nu se sprijină decât pe forțele noastre firești. Repetându-ne neobosit cuvântul Evangheliei: „Dumnezeu este stăpânul impo-

sibilului”, vom pune la baza efortului nostru încrederea și abandonarea în voia Tatălui.

Dar acest efort, în sine, e necesar. Calea pe care merge *Virgo Fidelis* pentru a-l întâlni pe Cristos nu-i una ușoară. În fața încercării sau a suferinței trebuie să știi să „demarezi” cu o inimă veselă, nu doar resemnată. În aceeași măsură în care trebuie să înfruntăm cu curaj dificultățile reale, în aceeași măsură trebuie să ne ferim de încercările imaginare. Ajunge zilei osteneala ei.

Dumnezeu ne ajută în truda de zi cu zi, dar nu ne ajută în sacrificiile iluzorii. El ne ajută arătându-ne Crucea Fiului Său, spre care ne îndreaptă privirile, după cum spune părintele Voillaume: „trebuie ca ofrandele voastre de jertfă să fie făcute cu ochii fixați pe crucea lui Isus, și nu pe a voastră. Pierzându-vă pe voi din vedere, vă veți alina suferințele, uitându-le în parte, și atunci ele pot fi cu adevărat oferite într-o acțiune mai liberă” (*Au coeur des masses*, p. 213). Și tocmai la Sfânta Liturghie realizăm această comuniune cu Cristos răstignit și jertfit, comuniune care în viața noastră de jertfă trebuie să fie o realizare zilnică.

Slujirea prin rugăciune și slujirea prin jertfă trebuie să fie intim unite în viața unui membru al Asociației *Virgo Fidelis*. Sunt cele două aripi prin care el se ridică

spre Dumnezeu. Și așa cum doi tăciuni aprinși se unesc pentru a da o singură flacără, rugăciunea și jertfa fac să urce către Domnul aceeași flacără de credință și iubire. Și una și alta sunt necesare pentru a forma un sacrificiu unic spre slava lui Dumnezeu.

„Fără rugăciune”, scrie părintele Voillaume, „spiritul de jertfă nu poate coborî în noi. Fără încercarea curajului nostru prin Cruce, rugăciunea noastră riscă să fie doar iluzie, înfumurare. Acest întreg ansamblu constituie participarea la munca de mântuire a lui Isus pe Cruce” (*Au coeur des masses*, p. 217).

Adăugăm că datoria stării, oricare ar fi ea și în toate situațiile, are valoare de jertfă și sacrificiu în măsura în care este trăită în unire cu Jertfa și sacrificiul lui Isus Cristos.

Spiritualitatea Asociației *Virgo Fidelis*

Trebuie să studiem spiritualitatea Asociației *Virgo Fidelis*. Prin spiritualitate se înțeleg adevărurile principale de credință care hrănesc viața spirituală și orientează întreaga sa activitate.

Adevărurile de credință care hrănesc spiritualitatea Asociației *Virgo Fidelis* conform vocației noastre, sunt:

- Preoția lui Isus
- Euharistia
- Biserica
- Sfânta Fecioară Maria

Departate de a se opune unul celuilalt sau de a fi juxtapuse, aceste adevăruri se completează și se clarifică reciproc; căci ele enunță, fiecare, aspecte fundamentale ale aceluiași mister unic al mântuirii noastre prin Cristos.

De asemenea, membrii Asociației *Virgo Fidelis*, conform harului și atracției proprii momentului, pot să se inspire dintr-unul din aceste adevăruri mai mult decât din altul, spiritualitatea lor nefiind mai puțin o spiritualitate sacerdotală, euharistică, eclezială și mariană în iubirea unică a lui Cristos în întregime, cap și mădule.

6. Spiritualitatea sacerdotală

Orice creștin trebuie să aibă un spirit sacerdotal, căci orice botezat participă la preoția Domnului nostru Isus Cristos.

Constituția dogmatică asupra Bisericii *Lumen Gentium* a amintit în mod clar, la Conciliul Vatican II, în ce constă preoția comună al credincioșilor: „Într-adevăr, cei botezați sunt consacrați prin regenerarea și ungerea Duhului Sfânt, pentru a fi lăcaș spiritual și preoție sfântă, pentru a oferi, prin toată activitatea lor de creștini, jertfe spirituale (...). Iar credincioșii, în virtutea preoției lor regale, participă la Jertfa euharistică și își exercită preoția prin primirea sacramentelor, prin rugăciune și mulțumire, prin mărturia unei vieți sfinte, prin abnegație și dragoste activă” (*Lumen Gentium*, 10).

Alături de această preoție comună a credincioșilor există o preoție ministerială. „Prin puterea sacră de care se bucură, preotul hirotonit formează și conduce poporul sacerdotal, celebrează jertfa euharistică *in persona Christi* și o oferă lui Dumnezeu în numele întregului popor” (*Lumen Gentium*, 10).

Această preoție, cea a episcopilor și, într-un grad subordonat, cea a preoților, „este conferită printr-un sacrament deosebit prin care preoții, în virtutea ungerii Duhului Sfânt, sunt însemnați cu un caracter special și

astfel sunt făcuți asemenea chipului lui Cristos Preotul, așa încât să poată acționa în persoana lui Cristos Capul” (Decretul *Presbyterorum Ordinis*, nr. 2).

Aceasta e preoția pe care o are în vedere Asociația *Virgo Fidelis*. Ea vrea să se pună în slujba preoției prin oferirea de rugăciuni și jertfe. Și pentru a o face într-un mod mai autentic, dorește să-și asume atitudinea interioară care trebuie să fie specifică preoților. Slujitoare a preoției, asociația își înalță privirea spre idealul de preot, pentru a-și impregna propria viață cu acest ideal, și totodată pentru a suscita sfințenia preoților, pentru a încerca cu umilință să repare lipsurile sau chiar căderea preoților, și să obțină de la Domnul întoarcerea acestor preoți la exigențele preoției lor.

Astfel înțeleasă, spiritualitatea sacerdotală insuflă creștinilor cunoașterea și dragostea față de preoție, îi ajută să se hrănească și să trăiască din spiritul ei.

Cum putem ajunge aici?

1. Văzând cum și-a trăit Isus preoția sa. Căci unde oare a fost mai din plin realizată preoția, dacă nu în Isus Cristos, Marele Preot?

2. Meditând învățăturile pe care decretul *Presbyterorum Ordinis* al Conciliului Vatican II le dă preoților de azi pentru a îndeplini în mod autentic ministerul și viața lor.

Preoția Domnului nostru Isus Cristos

Preoția trebuie să o vedem, în primul rând, în Isus Cristos, Marele Preot, de ale cărui atitudini trebuie să fie pătrunsă viața noastră.

Epistola către Evrei a dat definiția Marelui Preot care, dacă se aplică Marelui Preot din Vechiul Testament, corespunde de asemenea în linii mari și lui Cristos care este Marele Preot al noului Israel:

„Într-adevăr, orice mare preot este luat dintre oameni, pus pentru oameni în relațiile cu Dumnezeu, ca să ofere daruri și sacrificii pentru păcate. El poate avea compătimire pentru cei care sunt în ignoranță și în greșeală, întrucât și el este cuprins de slăbiciune și din cauza ei trebuie să ofere sacrificii pentru păcate atât pentru popor, cât și pentru sine. Nimeni nu-și ia singur această cinste, ci numai cel chemat de Dumnezeu, la fel ca Aaron” (*Ev 5,1-4*).

Din acest text, unde se enumeră și unele trăsături care nu îi pot fi aplicate lui Isus, se poate reține ideea generală: cea a unei intermediari între Dumnezeu și oameni. Preotul este mediatorul între Dumnezeu și omeni-re. Desigur, această noțiune nu epuizează bogăția preoției, dar este o idee-cheie care permite înțelegerea ei.

Mijlocitor: acest lucru înseamnă că Isus este trimis oamenilor de către Tatăl pentru a-i împăca pe păcătoși

cu El. Isus este Mijlocitorul prin excelență, deoarece El este Dumnezeu și om. Nimeni nu poate apropia omenirea păcătoasă de Tatăl mai bine decât El deoarece, prin natura Sa umană, El aparține întrutotul omenirii, în afară de păcat, iar prin natura Sa divină El aparține Sfintei Treimi. Se poate spune că El este *Mijlocitorul-născut* între Dumnezeu și oameni.

Fiind noul Adam, El îl leagă din nou pe om de Dumnezeu, așa cum primul Adam, prin păcat, l-a dezlegat de Dumnezeu. Misterul morții și Învierii Sale e legătura care îl restaurează pe om în prietenia divină și îi oferă din nou privilegiul de adopție filială. El e Pontiful, adică puntea aruncată între cer și pământ pentru a reface trecerea de la viața pământească la viața cerească.

El este purtătorul de cuvânt al lui Dumnezeu și, în numele Său, dezvăluie oamenilor mesajul de mântuire; totodată, El este ambasadorul care face să se înalțe darurile și sacrificiile prin care oamenii își recunosc dependența față de Dumnezeul transcendent.

Isus este mijlocitor prin rugăciunea Sa

Isus este mijlocitor în primul rând prin rugăciunea Sa. El a trăit în uniune intimă de rugăciune cu Tatăl. Rugăciune de adorație, de laudă, de mulțumire, de încredințare în voia Tatălui. Rugăciune nocturnă,

rugăciune solitară, rugăciune în deșert. Rugăciune în mijlocul oamenilor, înaintea minunilor de săvârșit, înaintea vindecărilor de făcut.

Rugăciune de cerere, de asemenea. Rugăciune pentru oameni, pentru apostolii Săi, pentru păcătoși, pentru Biserica Sa.

Viața lui Isus este întrețesută de rugăciune: ea e respirația sufletului Său. Rugăciunea lui strălucește în fața lui Dumnezeu în contactul intim cu Tatăl. Strălucește de asemenea în fața oamenilor, în momentele cele mai solemne sau cele mai dureroase din viața sa. Rugăciunea sa este aceea a omului care-și simte dependența față de Dumnezeu, care mărturisește transcendența Tatălui, care se umilește „sub chipul sclavului” pentru a recunoaște atotputernicia divină. Dar rugăciunea Sa este, de asemenea, aceea a unui om care se știe Dumnezeu, care se știe ascultat de Tatăl pentru că este Fiul Său și care se știe sub ocrotirea Celui ce l-a trimis și în care își pune o încredere de nezdruccinat.

Așa este rugăciunea din care trebuie să se inspire un suflet sacerdotal.

O rugăciune scaldată de umilință, căci ea își simte slăbiciunea și absoluta dependență față de Dumnezeu.

O rugăciune de adorație ferventă, de laudă, de mulțumire pentru atâtea binefaceri dobândite.

O rugăciune de încredere fără margini pentru că ea se adresează unui Dumnezeu care ne iubește și care dorește iubirea noastră.

Este o rugăciune dezinteresată, care caută slava lui Dumnezeu, care imploră pentru sărmani, pentru cei mici, pentru cei neștiutori, pentru păcătoși, pentru ignoranți, pentru cei care și-au pierdut credința, pentru cei care nici măcar nu au bănuțit-o.

Rugăciune de adorație și rugăciune de cerere, împreună, împletite în același elan de iubire pentru Dumnezeu și pentru frații noștri.

Isus este mijlocitor prin învățătura Sa

Ce aduce Isus oamenilor este mesajul Tatălui, și acest mesaj e o chemare la pocăință. O chemare la penitență, o chemare la iubire, la voința lui Dumnezeu, Împărăția cerurilor, speranța mântuirii, așteptarea domniei glorioase a Fiului „care era, care este și care vine”. Iată mesajul comunicat de Isus care este una cu Tatăl și care, tot ceea ce face Tatăl, face împreună cu El.

Isus împarte această învățătură atât prin cuvântul cât și prin viața Sa.

Cuvântul Său este Evanghelia, Vestea cea Bună anunțată tuturor, dar mai ales sărmanilor și celor mici, care sunt evanghelizați. Este revelația Tatălui nostru

care este în ceruri și a Duhului Sfânt care va veni să-i sfințească pe credincioși. Este predicarea Împărăției celei noi, a noului și veșnicului Legământ, care deja a venit, dar care încă nu a ajuns la plenitudine.

Viața Sa e punerea în practică a fericirilor: sărăcia, castitatea, ascultarea, dreptatea, bunătatea, milostivirea. O viață omenească obișnuită, în mijlocul unui popor căruia îi aparține prin naștere, educație, munca din tinerețe, iar mai târziu prin felul Său de apostolat. O viață de zi cu zi, făcută din lucruri mici, din mici deplasări, din mici adunări ale apostolilor, ale ucenicilor, ale unei mulțimi superficiale și schimbătoare în sentimentele ei. O viață asemenea oamenilor neînsemnați, a pescarilor de pe lac.

Totodată însă această viață e o privire ridicată neîncetat către cer, o privire care îi obligă pe oameni să-și ridice ei înșiși privirea către cer pentru a recunoaște urmele lui Dumnezeu în toate evenimentele omenești, pentru a discerne trăsăturile intervenției dumnezeiești, pentru a identifica valorile invizibile care depășesc valorile căutate de oameni și care fac să strălucească adevărata măreție a omului.

Cum să nu fii sensibil la Cuvântul divin? Cuvântul lui Isus nu este un cuvânt ca oricare altul. El este Cuvântul, Cuvântul unic, Cuvântul Tatălui, Cuvântul lui Dumnezeu. E de datoria noastră să ascultăm acest

cuvânt, să-l citim în Evanghelie, să-l credem, să-l trăim, să-l facem cunoscut și iubit în jurul nostru.

Un suflet sacerdotal e un suflet plin de gândirea divină, de Evanghelia lui Cristos. El nu trăiește într-o neîncetată sfășiere interioară între glasul lui Isus și vocile pământești pe care le revarsă undele radioului și ale televiziunii. El a ales: cel care îl călăuzește este glasul lui Dumnezeu. El aude chemarea și îi răspunde.

Îi răspunde îndeosebi prin viața sa. În măsura în care împletește în toată activitatea sa sărăcia, castitatea, umilința, bunătatea, dragostea, milostivirea, el se apropie de divinul său Mijlocitor și devine capabil de a fi, într-un anume sens, mijlocitor între Dumnezeu pe care îl poartă în inimă și oamenii cărora le oferă comoara sa interioară.

Isus este mijlocitor prin instituirea Sfintei Euharistii

Isus nu a fost preot și mijlocitor doar făcând să coboare Cuvântul Tatălui Său în inima discipolilor. El nu i-a hrănit doar cu pâinea cerească a doctrinei.

El i-a hrănit și cu o altă pâine, i-a chemat în jurul unei alte mese. Le-a oferit o pâine și o băutură cerească. I-a hrănit cu trupul și cu sângele Său. Prin împărtășania euharistică i-a unit pe oameni direct cu Dumnezeu. Nicio mijlocire nu este mai intimă decât aceasta.

Dar acest lucru cere o reflecție mai profundă. Un suflet sacerdotal nu trebuie să fie doar beneficiarul

ospățului euharistic, ci trebuie să devină un suflet euharistic. Cum? O vom spune mai departe.

Isus este mijlocitor prin suferința și moartea Sa

Atingem aici punctul crucial al acestei meditații, care este un element esențial al preoției.

Omul, prin păcatul său, și-a întors fața de la Dumnezeu. S-a despărțit de El, și a rămas despărțit. Ce trebuie făcut pentru a regăsi unirea cu Dumnezeu?

Omul, prin el însuși, era incapabil de acest lucru. Chiar dacă și-ar fi dorit-o, el nu-i putea oferi lui Dumnezeu o reparație egală cu păcatul său. Iubirea lui Dumnezeu este aceea care a umplut abisul. Tatăl l-a trimis pe Fiul său pentru a repara ofensa adusă sfințeniei divine, pentru a reda omului caracterul său de fiu adoptiv și pentru a-l restabili în prietenia cu Tatăl.

Și Isus a venit. El nu numai că i-a invitat pe oameni la pocăință, nu numai că le-a dezvăluit iubirea infinită al cărei obiect erau, nu numai că le-a promis că va veni cu Tatăl și cu Duhul Sfânt să-și stabilească în ei locuința Sa, ci a luat pe umerii Săi păcatul omului, păcatul tuturor oamenilor, al oamenilor de ieri, de azi și de mâine. Și pentru repararea acestor păcate, El Și-a oferit viața, toată viața Sa, de la nașterea în sărăcie la Betleem, la viața de copil și adolescent, cu munca din Nazaret,

viața de privațiune pe drumul Galileii și viața de umilință în disprețul scribilor și al farizeilor, și viața de suferință, în noaptea tragică a Agoniei și în chinurile Patimii. În sfârșit, El și-a oferit moartea pe cruce, moartea Sa! Nu ca un punct final, ci ca o condiție a Învierii Sale care era triumful Păcii regăsite între Dumnezeu și oameni – zălogul slavei veșnice, de-acum încolo făgăduită omului căit și îndreptățit.

Cum ar putea oare un suflet sacerdotal, meditănd asupra misterului unui Dumnezeu care se întrupează pentru a salva omenirea, să nu se simtă direct implicat?

Ce să facă sufletul sacerdotal?

În primul rând, desigur, să se asocieze ofrandei și jertfei Domnului nostru. Cum am putea oare lucra mai bine pentru preoție, decât oferind Tatălui jertfa Fiului, Marele Preot? Iată ce înfăptuiește Biserica la Sfânta Jertfă a Liturghiei!

Dar oare sufletul sacerdotal nu trebuie să se ofere și pe sine însuși? Cristos a fost Preot și Ostie. Sufletul sacerdotal nu va fi oare și el Ostie? El trebuie să se ofere pe sine însuși, trebuie să caute ceea ce Domnul așteaptă de la el pentru a-l asocia la jertfa Sa.

Rugăciunea sa? Da. Am spus-o deja. Și iată de ce Asociația *Virgo Fidelis* acordă o mare parte din devoțiunea sa Orei Sfinte. Să fii alături de Isus atunci

când El suferă, pentru a suferi cu suferința Sa, pentru a participa la suferința Sa și a-i mărturisi iubirea; aceasta este linia esențială a unui suflet sacerdotal.

Mai sunt apoi suferințele fiecăruia, încercările, nemulțumirile sau dificultățile de orice fel: o operație chirurgicală care poată să apară, o criză de credință, scrupule de îndepărtat – și suferințele fizice cauzate de oboseală, neputințe, singurătate, inactivitate – și încercările spirituale de teamă, de uscăciune, de ariditate, de descurajare... și, în cele din urmă, doliul după cei dragi. Cine oare nu are de oferit una sau alta dintre aceste suferințe? Fie ca sufletul sacerdotal să asculte această chemare pe care Claudel o pune pe buzele preotului în „Liturghia de acolo” (*La Messe là-bas*):

„Domnul e cu noi, frații mei!

Frații mei, sunteți voi cu mine? Nu-i vorba doar de patenă, nu-i numai potirul cu vin.

Pe tine, micul meu popor, în întregime, aș vrea să te țin și să te ridic în mâinile mele.

În aceste mâini, așa nevrednice cum sunt, despre care se spune că sunt sfinte și venerabile!

Iată talgerul care ți se întinde, oare n-ai nimic altceva decât un biet ban?

Oare numai această monedă cu numele acoperit de murdărie mi se oferă, și doar portmoneul mi se deschide?

Nimic mai mult?

Cum! Nu-i oare nimeni aici care suferă?...

De ce să-L lipsim pe Dumnezeuul nostru de ceea ce
Îi aparține și de bogăția Lui?

Lacrimile și credința voastră, sângele vostru cu al
Lui, în potir.

Ele sunt, ca vinul și apa, materia jertfei Lui.

Ele răscumpără lumea împreună cu El.

După aceste lucruri Îi este Lui sete și foame.

Lacrimile, ca banii aruncați în apă, Dumnezeule
mare, atâtea suferințe degeaba!

Fie-vă milă de El, care n-a avut decât 33 de ani de
suferit!

Uniți patima voastră cu a Lui, căci nu se poate muri
decât o dată!

Și oare nu-l auziți voi șoptind și spunându-vă:

Praebe mihi cor tuum... Dă-mi Mie iubirea ta, fiul
Meu!”

Preoția în doctrina conciliară

Decretul *Presbyterorum Ordinis* al Conciliului
Vatican II dezvoltă ceea ce trebuie să fie ministerul și
viața preotului în societatea actuală. Se poate spune că e
carta preoției. Dar deși destinat în mod esențial preo-
ților, decretul este și o reală îmbogățire pentru formarea

credincioșilor, și se recomandă din plin ca membrii *Virgo Fidelis*, citind și meditănd acest text, să desprindă din el regula obligațiilor lor morale față de preoție.

Nu vom insista aici decât asupra a trei puncte deosebit de importante.

Natura și misiunea preoției

Preoția ministerială (cea a episcopilor și preoților), separată de preoția comună a credincioșilor, are drept scop continuarea operei lui Cristos. Domnul „a rânduit pe unii dintre ei ca slujitori care, în mijlocul comunității credincioșilor, să fie înzestrați cu puterea sacră a Preoției pentru a aduce Jertfa și a ierta păcatele, și care să exercite în mod public funcția sacerdotală pentru oameni, în numele lui Cristos” (nr. 2).

Sacramentul Hirotonirii îi marchează pe preoți „cu un caracter special și astfel sunt făcuți asemenea chipului lui Cristos Preotul, așa încât să poată acționa în persoana lui Cristos Capul” (nr. 2).

Scopul pe care preoții trebuie să-l urmărească „este preamărirea lui Dumnezeu Tatăl în Cristos (...). Astfel preoții, fie că se roagă și adoră, fie că vestesc cuvântul, oferă Jertfa Euharistică sau administrează sacramentele, fie că îndeplinesc alte slujiri în folosul oamenilor, contribuie la creșterea slavei lui Dumnezeu și, în același timp, la înaintarea oamenilor în viața divină” (nr. 2).

De la intrarea sa în joc, dacă se poate spune astfel, preoția creștină apare în toată măreția și demnitatea ei. Deși preoții trăiesc împreună cu ceilalți oameni ca frați, ei sunt „într-un fel, puși deoparte în sânul Poporului lui Dumnezeu, dar nu pentru a fi despărțiți de el sau de vreun om, ci pentru a se consacra total lucrării la care îi cheamă Dumnezeu” (nr. 3).

Prima mișcare a unui suflet din Asociația *Virgo Fidelis* trebuie să fie respectul pentru caracterul sacerdotal cu care este învăluit preotul, și care îl face conform lui Cristos.

Oricare ar fi calitățile sau defectele preotului, nu e omul, ci Cristos. Și iată ce ne situează dintr-o dată într-o atitudine sacerdotală.

Paul Claudel a înțeles foarte bine, când în aprilie 1950, într-un omagiu spontan, la Brangues, punea aceste cuvinte pe buzele unui preot:

„Dragi copii ai inimi mele, eu sunt cel care acum, prin Sacramentul Botezului, v-am deschis prima poartă, și eu sunt cel care vă voi deschide-o pe a doua, căci meseria mea este de a deschide, cu aceste mâini – spune *Cântarea* – de pe care picură smirna. Voi nu puteți intra în biserică fără un sentiment de respect. Și eu, eu de unul singur, sunt o biserică: o biserică vie care vine la voi, capabilă să vă asculte și să vă vorbească. Eu vin la

voi. Veniți la mine voi toți cei osteniți și împovărați, și eu vă voi elibera!

Vă voi elibera cu ce? Nicidecum prin propriul meu cuvânt, sărman om ce sunt! Ci cu Cuvântul lui Dumnezeu. Cu acel Cuvânt al lui Dumnezeu pe care El însuși l-a pus în gura mea.

Nu vă fie teamă! Nu vă îndoșiți! Uleiul care strălucește pe fruntea mea a făcut din mine un alt Cristos. El m-a plămădit printre voi ca pe o coloană de fier (...)

Funcțiile preoților

Preoții sunt colaboratorii episcopului. Ei iau parte la misiunea lui. Funcțiile lor, cu titlu subordonat, sunt aceleași cu ale episcopului: vestirea cuvântului lui Dumnezeu, sfințirea credincioșilor prin sacrameinte, păstorirea sufletelor.

Conciliul amintește aceste funcții pe scurt, dar cu sublinieri concrete destul de precise.

În primul rând, predicarea. „Preoții, în calitate de colaboratori ai episcopilor, au ca primă îndatorire să vestească tuturor Evanghelia lui Dumnezeu, împlinind porunca Domnului: Mergeți în lumea întreagă și predicați Evanghelia la toată făptura. (Mc 16,15)” (nr. 4).

Apoi, administrarea sacramentelor. Prin sacrameinte se înfăptuiește sfințirea sufletelor.

„Dumnezeu, care este singur Sfânt și Sfințitor, a voit să-Și ia colaboratori și ajutoare care să slujească smerit lucrării de sfințire” (5).

Toate sacramentele sunt legate de Euharistie și subordonate ei. Euharistia constituie „tot binele spiritual al Bisericii; de asemenea, preoții trebuie să-i formeze cu multă atenție pe creștini pentru participarea la Sfânta Euharistie. De aceea Euharistia apare ca izvor și culme a întregii evanghelizări: catehumenii sunt inițiați, treptat, spre a participa la Euharistie, iar credincioșii, însemnați deja cu Sfântul Botez și cu Mirul, sunt pe deplin inserați în Trupul lui Cristos prin primirea Euharistiei” (5).

În sfârșit, la nivelul lor de autoritate, preoții exercită funcția lui Cristos, Cap și Păstor. Ei construiesc Biserica. Conciliul le aduce aminte în ce spirit trebuie să-și exercite rolul lor de Păstori.

„În zidirea Bisericii, preoții trebuie să se poarte cu toți cu cea mai mare omenie, după exemplul Domnului” (nr. 6). Ei sunt educatorii credinței credincioșilor lor și „vor ști să-i ajute să poată discerne în tot ce se întâmplă – evenimente mărunte sau mari – care sunt exigențele situației, care este voința lui Dumnezeu” (nr. 6).

Făcându-se tuturor toate, îi vor căuta în special pe cei sărmani și mici, de asemenea pe tineri, pe soți și pe părinți. Vor avea o mare grijă de bolnavi și muribunzi.

Funcțiile încredințate preoților îi invită pe credincioși să le recunoască autoritatea în acest domeniu spiritual. Și există aici, în societatea noastră actuală, o dificultate reală. Pe de o parte, unii preoți aveau –cel puțin în trecut – o autoritate oarecum intransigentă, care ținea de ceea ce astăzi numim autoritate de dominație. Pe de altă parte, mulți creștini care se considerau adulți pretindeau să se desprindă de o autoritate care li se părea că lezează libertatea lor legitimă. De aici vine criza de autoritate și de ascultare pe care o constatăm în zilele noastre. Membrii Asociației *Virgo Fidelis* trebuie să evite să cadă în aceste excese contradictorii. Ei trebuie să se străduiască să împace simțul responsabilității cu docilitatea și umilința. Nici ascultare oarbă, nici contestare permanentă. Trebuie să știi să asculți de preot ca de Cristos sau, mai precis, să asculți de Cristos prin preot. Să mediteze la aceste cuvinte recente ale Cardinalului Garronne: „Ascultarea a fost întotdeauna dificilă. Și va fi mereu. Prin suferințele Patimii, și datorită acestor suferințe, ne spune Sfântul Paul, Cristos a trebuit să învețe ce era ascultarea. Pentru noi, care purtăm în noi o rezistență radicală la un asemenea abandon, ascultarea înseamnă o convertire a sufletului, pe care trebuie să o obținem pentru ca Dumnezeu să comande în noi și pentru ca Spiritul Său să ia, cum spune Sfântul

Paul, conducerea de noi înșine, ceea ce înseamnă adevărată eliberare. În anumite momente, pentru a putea ajunge să spunem aceleași cuvinte pe care le-a spus Domnul nostru în agonie, trebuie să mergem pâna la o suferință profundă. Dar exemplul Domnului stă înaintea noastră: El poate înlocui alte lumini sau alte rațiuni și rămâne mereu argumentul suprem în materie de ascultare”.

Viața preoților

Capitolul II al Decretului *Presbyterorum Ordinis* este un fel de îndrumar spiritual pentru uzul preoților.

El insistă în primul rând asupra vocației preoților la sfințenie. Toți creștinii, în virtutea Botezului lor, sunt chemați la desăvârșire.

Dar preoții sunt chemați să o dobândească în mod deosebit, „întrucât orice preot, în felul său propriu, acționează în numele lui Cristos, reprezentându-L; el este înzestrat cu un har deosebit pentru ca, slujind celor încredințați lui și întregului Popor al lui Dumnezeu, să poată tinde mai eficient spre desăvârșirea Aceluia pe care Îl reprezintă” (nr. 12).

În plus, „sfințenia preoților este un aport esențial pentru a face rodnic ministerul pe care îl îndeplinesc”. Harul lui Dumnezeu poate fi transmis prin sacrameinte chiar și de către administratori nedemni, dar în mod

normal Dumnezeu acționează cu mai multă libertate atunci când preotul este intim unit cu Cristos. Este „împlinirea slujirii lor, după exemplul lui Cristos Domnul (...).

Preoții, fiind implicați și trași în toate părțile de nenumăratele obligații ale misiunii lor, se pot întreba, nu fără neliniște, cum să-și poată armoniza viața interioară cu cerințele activității externe (...). Așadar, preoții își realizează unitatea vieții unindu-se cu Cristos în descoperirea voinței Tatălui și în dăruirea de sine pentru turma ce le-a fost încredințată” (nr. 14).

Conciliul studiază exigențele spirituale deosebite din viața preoților. El arată cum trebuie ei să practice, conform stării lor, umilința și ascultarea, castitatea în celibat considerată ca un dar, libertatea în folosirea bunurilor terestre și practicarea unei săracii voluntare.

La aceasta se adaugă mijloacele necesare pentru dezvoltarea vieții spirituale: frecventarea sacramentelor, în special Spovada sacramentală și Euharistia, citirea cuvântului lui Dumnezeu, devoțiunea către Sfânta Fecioară, meditația spirituală și adorarea personală a Euharistiei, studiul teologiei și al științei pastorale. Acestea sunt virtuțile, dispozițiile spirituale pe care membrii Asociației *Virgo Fidelis* nu trebuie să înceteze să le ceară pentru preoți.

Căci a le trăi din plin este tot mai dificil pentru cei ce sunt deseori izolați într-o lume unde totul respiră plăcere, îngăduință și păcat. Să simtă deci că pot conta pe o rugăciune constantă și pe jertfele sufletelor sacerdotale dedicate sfințirii lor. Ce suferință pentru aceste suflete când ele constată lipsa de ardoare, mediocritatea și câteodată slăbiciunea vinovată a unuia sau a altuia dintre preoți. Dar, de asemenea, ce bucurie și ce încurajare când ele întâlnesc un preot cu inima plină de foc, generos, dezinteresat, și în care dragostea față de semeni să fie la înălțimea iubirii față de Dumnezeu! Un preot ca Părintele de Foucauld, pentru care rugăciunea era cu adevărat respirația sufletului său:

„Domnul meu Isus..., să mă rog îseamnă te privesc, și pentru că ești mereu aici pot eu oare, dacă te iubesc cu adevărat, să nu te privesc fără încetare? Acela care iubește și care se află în fața Preaiubitului poate oare face altfel decât să aibă privirea așinită în El?...

Învață-ne să ne rugăm, cum spuneau apostolii!... O, Dumnezeuul meu, locul și timpul sunt bine alese: sunt într-o cămăruță, e noapte, toate dorm, nu se aud decât ploaia și vântul, și câțiva cocoși îndepărtați care amintesc, din păcate, noaptea Pătimirii Tale... Învață-mă să mă rog, Dumnezeuul meu, în această singurătate, în această reculegere” (*Nouveaux écrits spirituels*, p. 99).

7. Spiritualitatea euharistică

Este suficient să ne referim la Decretul Conciliar *Presbyterorum Ordinis* asupra ministerului și vieții preoților pentru a înțelege locul pe care trebuie să îl aibă Euharistia în viața religioasă a preotului.

„Dar slujirea preotească este aceea prin care se săvârșește jertfa spirituală a credincioșilor în unire cu Jertfa lui Cristos, unicul Mijlocitor, oferită prin mâinile preoților în numele întregii Biserici în mod sacramental și nesângeros în Euharistie, până când va veni însuși Domnul. La aceasta tinde slujirea lor și în aceasta se împlinește: începând cu vestirea Evangheliei, ea își trage puterea și tăria din Jertfa lui Cristos” (nr. 2).

Și mai departe se spune: „Toate sacramentele, precum și toate slujirile bisericești și operele de apostolat, sunt strâns legate de Euharistie și orânduite în vederea ei. Căci în Sfânta Euharistie este cuprins tot binele spiritual al Bisericii, Cristos însuși, Paștele nostru și Pâinea cea vie, care prin Trupul Său însuflețit de Duhul Sfânt și dătător de viață insuflă viață oamenilor, chemându-i și călăuzindu-i astfel să se ofere împreună cu El pe ei înșiși, truda lor și toate cele create. De aceea Euharistia apare ca izvor și culme a întregii evanghelizări” (nr. 5).

Și apoi: „În taina Jertfei Euharistice, în care preoții își îndeplinesc funcția lor principală, se săvârșește neconținut lucrarea răscumpărării noastre, și de aceea se recomandă insistent celebrarea ei în fiecare zi, acesta fiind un act al lui Cristos și al Bisericii, chiar și atunci când nu poate fi prezent niciun credincios. Așadar preoții, unindu-se cu actul lui Cristos Preotul, se oferă total lui Dumnezeu în fiecare zi și, hrănindu-se cu Trupul lui Cristos, iau parte din inimă la Iubirea Lui care Se dă ca hrană credincioșilor” (nr. 13).

Nu se poate concepe o spiritualitate sacerdotală fără o cunoaștere profundă și o dragoste arzătoare față de Euharistie. Euharistia este darul total pe care Isus însuși îl face oamenilor; el este izvorul vieții.

Euharistia, dar total

Să citim capitolul VI din Evanghelia după Sfântul Ioan și predica lui Isus despre pâinea vieții.

Observând împotrivirile evreilor, care nu vor să creadă cuvintele lui Isus, ne dăm seama că e vorba de o pâine reală, de un dar real.

„Eu sunt pâinea cea vie care s-a coborât din cer. Dacă mănâncă cineva din această pâine, va trăi în veci, iar pâinea pe care o voi da eu este trupul meu pentru viața lumii” (*In 6,51*).

Nu e vorba de o figură de stil, nu e o metaforă:

acest lucru trebuie privit din punct de vedere realist.

E un dar total. Isus a dat lumii cuvântul Său, meto-
dele Sale, Biserica Sa, viața Sa, suferința Sa, moartea
Sa. Și ca și cum nu ar fi fost suficient, Isus își dăruiește
trupul Său spre a fi mâncat și sângele Său spre a fi băut.
El se va dărui în timpul vieții Sale; el va continua să se
dăruiască după moartea și învierea Sa.

Căci este un dar definitiv, un dar fără părere de rău.
Un dar făcut apostolilor Săi: *Hoc facite in meam
commemorationem...* De asemenea, un dar făcut tuturor
credincioșilor „până la venirea Sa.” Un dar făcut chiar și
celor care îl pot folosi greșit: „Cine mănâncă pâinea și
bea potirul Domnului în mod nevrednic va fi vinovat
față de trupul și sângele Domnului” (1Cor 11,27).

Acestui dar al lui Cristos trebuie să-i răspundă
dăruirea sufletului sacerdotal. Și precum darul lui
Cristos, darul pe care el îl va face va fi:

- un dar real; nu doar o operă a imaginației, a
sensibilității, ci o operă de credință și voință. Un dar de
noi înșine este în primul rând un omagiu al credinței
noastre în prezența lui Isus în Euharistie. El este de
asemenea un efort de progres în imitarea lui Cristos, o
voință sinceră de progres spiritual.

- un dar total. Total? Din păcate, el nu va fi total
niciodată! Încă mult timp vor exista împotriviri și

slăbiciuni... Dar acest lucru să nu fie acceptat, de la sine înțeles, reglementat. Să existe în schimb o decizie sinceră de a ne supune lui Dumnezeu cât mai mult posibil în viața noastră. Hotărârea de a lupta cu curaj contra unui defect sau contra unui obicei înrădăcinat să fie ca o dovadă a sincerității noastre.

- un dar definitiv. Și aici trebuie să ne temem de slăbiciunea noastră care pune în discuție hotărârile noastre cele mai aprinse. Dar, în primul rând, nu trebuie să ne resemnăm în fața căderilor, oricât de dese ar fi. Și ne vom strădui să dobândim realizări solide.

Euharistia, izvor de viață

Dacă Isus ni se dăruiește, o face pentru a ne îmbogăți, pentru a ne împărtăși viața Sa. El o face prin sacrameinte și mai ales prin Euharistie. Fiecare sacrament aduce un har propriu, un har sacramental. Harul propriu al Euharistiei este un har de viață, un har de iubire, un har de puritate.

Sfântul Toma de Aquino arăta că Euharistia este pâinea vieții, pâinea cerească, hrana spirituală. În *Lauda Sion* și în toată Liturgia celebrării Sfântului Sacrament, al cărei autor este, el descrie sfințenia și eficacitatea „pâinii îngerilor” pe care o primesc credincioșii la Împărtășanie.

Domnul nostru a spus-o înaintea lui Toma. Aceste idei fundamentale se întâlnesc de-a lungul întregii Evanghelii, dar mai ales în Evanghelia după Sfântul Ioan.

Toată predica lui Isus în sinagoga din Cafarnaum tinde să afirme că El este pâinea vieții și că această pâine a vieții este trupul Său pentru viața lumii.

„Eu sunt pâinea vieții. Celui care vine la mine nu-i va mai fi foame și celui care crede în mine nu-i va mai fi sete niciodată” (*In 35*).

„Eu sunt pâinea cea vie care s-a coborât din cer. Dacă mănâncă cineva din această pâine, va trăi în veci, iar pâinea pe care o voi da eu este trupul meu pentru viața lumii” (*In 51*). „Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viața veșnică și eu îl voi învia în ziua de apoi” (*In 54*). „Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu rămâne în mine și eu în el” (*In 56*).

Mulțimea nu înțelege. Nici discipolii. Dar cei doisprezece? Nici ei nu înțeleg, dar ei nu vor să-l părăsească pe Isus, căci el este singurul care „are cuvintele vieții veșnice”. Dar mai târziu, la Cină, vor înțelege.

Euharsitia este harul iubirii

Chiar la cină, în seara de Joia Mare, apostolii vor înțelege cât de mult, „știind Isus că îi venise ceasul să treacă din lumea aceasta la Tatăl, iubindu-i pe ai săi care erau în lume, i-a iubit până la sfârșit” (*In 13,1*).

La această ultimă cină, unde Isus le dă trupul și sângele Său, Isus înmulțește mărturia iubirii Sale pentru ei și apelurile Sale la dragostea lor pentru El și între ei: „Vă dau o poruncă nouă: să vă iubiți unii pe alții. Așa cum eu v-am iubit, așa să vă iubiți unul pe altul” (*In 13,34*).

El revine de mai multe ori asupra acelorași idei: „Cine are poruncile mele și le ține, acela mă iubește, iar cine mă iubește va fi iubit de Tatăl meu și eu îl voi iubi și mă voi arăta lui” (*In 14,21*). Și mai departe:

„Așa cum Tatăl m-a iubit pe mine, așa v-am iubit și eu pe voi. Rămâneți în iubirea mea” (*In 15,9*). „Nu vă mai numesc servitori, pentru că servitorul nu știe ce face stăpânul său. Însă v-am numit pe voi prieteni pentru că toate câte le-am auzit de la Tatăl vi le-am făcut cunoscute” (*In 15,15*).

Euharistia este un har de curăție (puritate)

Rodul Euharistiei este curăția: curăția trupului și puritatea sufletului. Este ceea ce înțelege prin aceasta Sfântul Toma când ne pune să cântăm: *Ecce panis Angelorum, factus cibus viatorum*: „Iată pâinea îngerilor, iată pâinea oamenilor în drumul lor pe pământ”. De altfel, experiența e cea care ne convinge. Puritatea decurge din Euharistie așa cum apa din pârâiaș vine dintr-un izvor limpede. Copilul care pentru prima dată

se împărtășește cu Trupul lui Isus poartă în ochii săi nevinovăția și puritatea inimii. Și adolescentul, în cursul tentațiilor pubertății, știe că singurul mijloc de apărare a purității este să recurgă frecvent la Sfânta Împărtășanie. Și soții, care doresc să fie fideli castității conjugale, găsesc în participarea lor comună la Euharistie garanția iubirii lor conform planului lui Dumnezeu.

Dimensiunile Sfintei Euharistii

Euharistia, luată sub diferitele sale aspecte, este în același timp jertfă, sacrament și prezență în tabernacol. Niciunul din aceste aspecte nu trebuie neglijat. Sufletul euharistic știe să se îmbogățească din acest triplu focar de lumină și căldură.

Euharistia este jertfă

Tocmai acesta este elementul fundamental. Tot restul decurge de aici. Constituția Conciliului despre Liturgie, *Sacrosanctum Concilium*, o amintește confirmând învățătura Conciliului Tridentin:

„La Cina cea de Taină, în noaptea în care a fost vândut, Mântuitorul nostru a instituit jertfa euharistică a Trupului și Sângelui Său pentru a perpetua de-a lungul veacurilor jertfa crucii până la a doua Sa venire și pentru a încredința astfel Miresei Sale preaiubite, Biserica, memorialul morții și al învierii Sale: sacrament al

pietății, semn al unității, legătură a carității, ospăț pascal în care îl primim pe Cristos, sufletul este copleșit de har și ne este dată cheazășia gloriei viitoare” (nr. 47).

Paul al VI-lea, în enciclica *Mysterium Fidei* 3 din septembrie 1965, amintea: „Trebuie remarcat de la bun început care e sinteza și culmea acestei învățături: și anume, că în Misterul Euharistic este reprezentată în mod admirabil Jertfa de pe Cruce, adusă odată pentru totdeauna, pe Calvar; această Jertfă este neîncetat prezentată amintirii noastre și virtutea ei mântuitoare este aplicată pentru iertarea păcatelor pe care le comitem în fiecare zi” (nr. 27).

Euharistia este în mod esențial sacrificiul lui Cristos, Capul trupului său mistic, Biserica, și care, prin ministerul preoților, prelungește, reînnoiește și aplică meritele Jertfei de pe Cruce. Dar este și sacrificiul Bisericii, după cum o spune tot Papa Paul al VI-lea în enciclica sa: „Biserica, în unire cu Cristos Preot și Victimă, oferă Jertfa Liturghiei și se oferă în întregime” (nr. 32).

Este de asemenea sacrificiul tuturor credincioșilor și în special al acelor care participă la Jertfa Liturghiei: ei au de oferit sacrificiul spiritual și jertfa intențiilor lor în unire cu Cristos.

Dar nu e suficient să asști pasiv la Liturghie. Trebuie să participi în mod activ, adică să trăiești Sfânta

Liturghie. Un suflet sacerdotal trebuie să pună toată iubirea sa în felul în care trăiește Liturghia.

A trăi Liturghia înseamnă a te uni cu Isus pentru a-l oferi Tatălui Său și pentru a te oferi cu El aducând pe altar bucuriile și suferințele tale, durerile tale și speranțele, încercările și dăruirea de sine, pe scurt toată viața.

A trăi Liturghia înseamnă, de asemenea, a trăi din Liturghie, făcând din viața ta o ofrandă adusă Tatălui, o consacrare de tine însuși lui Cristos, o comuniune cu Duhul său. Se poate spune, de asemenea:

- că Liturghia trebuie să se transforme în viața ta;
- și că viața ta trebuie transformată în Liturghie.

Euharistia este sacrament

Nu există o participare reală la Sfântă Euharistie decât în măsura în care noi participăm la Împărtășanie.

Prin primirea lui Cristos în sacramentul Euharistiei, prin Împărtășanie, noi găsim viața, iubirea, puritatea care sunt roadele ei spirituale.

Deoarece Euharistia este hrana sufletului, ea este și izvorul progresului spiritual. Sufletele care nu se împărtășesc niciodată sau care nu se Împărtășesc decât la intervale mari sunt suflete anemice, fără forță, plate. Cuvintele Domnului nostru sunt categorice: „Adevăr, adevăr vă spun: dacă nu mâncați trupul Fiului Omului și nu beți sângele lui, nu aveți viață în voi” (*In* 6,53).

Experiența arată în ce măsură practica Împărtășaniei este un semn de vitalitate nu numai pentru o persoană ca individ, ci și pentru o parohie, pentru o comunitate. Acest lucru este adevărat și pentru copii, tineri, tinere.

Și – cum să nu o spunem? –, și pentru oamenii căsătoriți. Când vedem un cuplu venind la Împărtășanie în fiecare duminică împreună cu copiii lor mari, suntem îndreptățiți să credem că viața creștină domnește în această familie și că Împărtășania regulată permite rezolvarea cea mai bună a tuturor problemelor inevitabile ale familiei.

Se poate spune și că Euharistia este izvorul perseverenței creștine. Orice viață omenească cunoaște crize: crize de credință, crize de puritate, crize de descurajare, crize de ambiție... Pentru a depăși aceste crize, Euharistia este în mod suveran eficace. Și aici trebuie să credem ce ne spune experiența.

Un tânăr care se împărtășește regulat are mai multe șanse să treacă prin aceste crize fără să-și piardă definitiv credința sau puritatea. Iar când vine bătrânețea, ne întoarcem spre trecut și constatăm că ceea ce ne-a reținut pe marginea abisului – sau uneori ceea ce ne-a scos din el – e faptul că am recurs în mod obișnuit la Împărtășanie pentru a ne reînnoi.

Dar Împărtășania nu acționează în virtutea unei forțe magice. Pentru a fi cu adevărat lumină și forță, ea presupune starea de har obișnuită sau dobândită printr-o spovadă bună. Și cu cât această stare de har este mai pură, elevată, bogată în haruri supranaturale, cu atât mai mult Împărtășania este purtătoare de valori spirituale.

Acest lucru ține de ordinul supranatural, ca și de cel natural. Un temperament solid, bine echilibrat, ale cărui organe sunt sănătoase, va asimila bine hrana și va profita la maximum. Un apetit bun, o hrană bună, sunt sănătate. Din punct de vedere spiritual, sufletul delicat, sufletul de rugăciune, sufletul supus voinței divine profită de asemenea la maximum de bogăția Împărtășaniei. Mai trebuie adăugat și că acest suflet delicat trebuie să recurgă în mod regulat și la sacramentul penitenței, contrar opinei unor moderniști, care cred că e la modă să recurgi cât mai rar la sacramentul spovezii. La ce bun, spun ei, să te spovedești des, dacă nu ai păcate grele să-ți reproșezi? Dar oare tot praful care se așază pe suflet nu împiedică o primire cu adevărat rodnică a Împărtășaniei?

Toate se leagă în viața spirituală. Dacă nu dăm importanță climatului interior al sufletului, dacă tratăm cu superficialitate pregătirea pentru primirea Sfintei Împărtășanii, dacă ne împărtășim din vanitate sau din

rutină de fiecare dată când participăm la o Liturghie, ce valoare va avea această întâlnire cu Domnul?

Când vedem anumite persoane ajungând cu întârziere la biserică, repezindu-se la Sfânta Masă, aproape fără să fi avut timp să îngenuncheze; sau când le vedem așteptând momentul când preotul, odată Liturghia terminată, intră din nou în sacristie, pentru a ieși cât mai repede din biserică, suntem tentați să spunem că aceste suflete se împărtășesc prea des și nu mai vin în dispozițiile dorite.

Pe vremuri, când Împărtășania se primea mai rar, se făcea o pregătire începând cu seara dinainte. Sfântul Alois de Gonzaga, care se împărtășea la fiecare opt zile, își împărțea săptămâna în două părți: una pentru mulțumire pentru Împărtășania precedentă și cealaltă pentru pregătirea pentru Împărtășania următoare.

Acum, noi suntem departe de acest lucru! Fără pregătire și deseori fără mulțumire. Abia a zis preotul: „Mergeți în pace!”, că toată biserica se golește, atât de cei care s-au împărtășit, cât și de cei care au asistat la Liturghie. Din fericire, în ultimele reglementări liturgice se prevăd câteva minute de tăcere sau un cântec adecvat după împărtășirea credincioșilor; iar această scurtă mulțumire aduce puțină tăcere și reculegere sufletelor care s-au împărtășit. Ar fi de dorit ca această mulțumire

liturgică să se prelungească încă vreo câteva clipe după sfârșitul Liturghiei.

Euharistia este prezența reală a Domnului sub forma speciilor pâinii și a vinului

E necesar să se insiste asupra acestui punct. Unii ajung, dacă nu să nege, cel puțin să nu dea nicio importanță prezenței lui Isus din tabernacol. S-au văzut credincioși și chiar preoți pentru care prezența lui Isus din Euharistie nu există decât în timpul Liturghiei.

Dar Papa Paul al VI-lea a amintit cu insistență credința Bisericii în prezența reală și permanentă a lui Cristos sub speciile euharistice: „Biserica Catolică a dat și continuă să dea cultul de adorație care este datorat sacramentului Euharistiei nu numai în cursul Liturghiei, ci și în afara celebrării ei: păstrând cu cea mai mare grijă ostiile consacrate, prezentându-le credincioșilor pentru a le venera cu solemnitate, ducându-le în procesiune spre bucuria mulțimii” (*Misterium Fidei*, nr. 56)

În bisericile moderne, acolo unde s-a vrut să se dea toată importanța pietrei de altar – locul Jertfei Euharistice –, de multe ori tabernacolul a fost așezat într-o capelă laterală, în cripta bisericii sau pe un simplu pedestal care pare a fi un stâlp... Că există motive liturgice pentru a distinge tabernacolul de altarul principal, asta da, dar cu condiția ca tabernacolul să fie pus

suficient în evidență pentru a fi ușor recunoscut. Există riscul de a vedea cum scade fervoarea credincioșilor pentru Euharistie, dacă ei trebuie să dea roată bisericii înainte de a descoperi locul tabernacolului.

Altădată – și nu cu prea mult timp în urmă – lumea avea o mare evlavie pentru binecuvântarea cu Sfântul Sacrament. Aceasta era ca o încheiere firească a întrunirilor pioase și a reculegerilor. Să recunoaștem însă și că era deseori „expediată” cu o rapiditate tulburătoare: expunerea, *O Salutaris*, *Tantum Ergo*, tămâierea, binecuvântarea, *Laudate Dominum...* În șapte sau opt minute adorația era gata. Astăzi, această frecvență a salutării Sfântului Sacrament și rapiditatea excesivă în îndeplinirea ritualului scandalizează oarecum. S-a trecut în extrema cealaltă. Nu mai există deloc salutarea Sfântului Sacrament, decât în comunitățile tradiționale.

De asemenea, vizita la Sfântul Sacrament, care era un exercițiu recomandat sufletelor evlavioase, a dispărut.

Nu mai există adorație nocturnă în ajunul primei vineri din lună; rareori se mai face adorație chiar și în timpul zilei. Ce rămâne din ziua de adorație anuală în parohii, și din cele „Patruzeci de ore” de la începutul Postului Mare? Nu se mai vorbește deloc despre ele, decât ca amintire. Ca să nu mai vorbim de persoanele „înfipte” sau „în pas cu vremea”, ca acel preot care râdea

de un copil care îngenunchia când trecea prin fața tabernacolului... Nu, toată lumea își pierde încetul cu încetul obiceiul de a face o vizită la Sfântul Sacrament. Nu e oare acesta un indiciu al scăderii evlaviei euharistice?³

Cât de departe suntem de pietatea atât de puternică și profundă a unui Părinte ca Charles de Foucauld. În timpul unei reculegeri la Nazaret, el scria: „Tu te afli, Domnul meu Isus, în Sfânta Euharistie. Ești acolo, la un pas de mine, în tabernacol... Cât ești de aproape, Domnul meu, Mântuitorul meu Isus, Fratele meu, Mirele meu, Preaiubitul meu!... Nu erai mai aproape de Sfânta Fecioară în timpul celor nouă luni cât te-a purtat în sânul ei, decât ești față de mine când vii pe limba mea la Împărtășanie! Să îmbrățișez locurile pe care le-ai sfințit în viața ta muritoare, pietrele de pe Ghetsemani și de pe Calvar, pământul de pe Calea Crucii, valurile Mării Galileii, e ceva plăcut și pios; dar să prefer toate acestea în locul tabernacolului tău înseamnă să-L părăsesc pe Isus care este viu lângă mine, să-L las singur și să plec singur să venerez pietre moarte acolo unde El nu este; înseamnă să părăsesc camera în care se

³ Din fericire, în cei patruzeci de ani care s-au scurs de la redactarea acestor rânduri, anomalia la care se referă autorul a fost în mare parte corectată (iar în unele locuri nu a existat niciodată). Azi, adorația Sfântului Sacrament și-a recăpătat locul care îi revine în programul parohiilor, și peste tot în lume există inițiative, asociații și ordine călugărești dedicate cultului Euharistiei – *n. r.*

află El și divina sa companie pentru a săruta pământul unei încăperi în care El a fost, dar nu mai este... Să părăsesc tabernacolul pentru a merge să venerez statui înseamnă să-l părăsesc pe Isus cel viu de lângă mine și să mă duc într-o altă încăpere ca să-I salut portretul” (*Ecrits spirituels*, p. 60-70).

Centrul de unire cu Cristos

Euharistia, am spus noi, este înainte de toate o jertfă, dar jertfa este un act social care presupune o colectivitate, o societate, un grup. Dar din această mulțime pentru care este oferită jertfa, Isus face un tot, o unitate, în sensul că acest sacrificiu – de pe Calvar și de la Liturghie – Isus îl oferă ca fiind Capul Trupului Său Mistic, și îl oferă pentru acest Trup Mistic a cărui unitate o realizează. Asta pentru că nu există:

- decât un singur Preot, o singură Victimă, un singur Trup Mistic, și vedem că Euharistia este un ferment de unitate;

- o unitate de drept, pentru că toți oamenii sunt cuprinși în Cristos, în fața lui Dumnezeu;

- o unitate de fapt, deoarece toți cei ce participă la Jertfa Liturghiei simt – mai mult sau mai puțin confuz – că sunt implicați în sacrificiul lui Cristos, care e și sacrificiul lor în măsura în care sunt uniți cu Cristos precum mădularele unui singur Trup sunt unite cu Capul său.

Centrul de unire a credincioșilor între ei

Și deoarece toate membrele sunt unite cu Capul, ele se simt unite între ele, solidare unele cu altele. Euharistia realizează unitatea fiecăruia cu Cristos; ea realizează, de asemenea, unitatea oamenilor între ei. E Centrul de unire a credincioșilor.

În primul rând, Euharistia este simbol de unitate. Ea nu este numai o jertfă, ci și o masă, un ospăț. Este o trăsătură bine marcată de la început. Faptele Apostolilor ne descriu astfel prima comunitate creștină: „Ei erau stăruitori în învățătura apostolilor și în comuniunea fraternă, la frângerea pâinii și la rugăciune” (*Faptele 2,42*). Și Sfântul Apostol Paul spune: „Potirul binecuvântării pe care îl binecuvântăm nu este oare împărțășire cu sângele lui Cristos? Pâinea pe care o frângem nu este oare împărțășire cu trupul lui Cristos? Pentru că este o singură pâine, noi, cei mulți, suntem un singur trup, căci toți ne împărțășim din aceeași unică pâine” (*1Cor 10,16-17*).

Contemporanii noștri sunt foarte sensibili la acest aspect de masă care este Euharistia, și ei scot de aici consecințe pastorale. O masă luată în comun este un semn de prietenie, dar este totodată și ferment de prietenie și de unitate. Pâinea este o hrană comună tuturor, pâinea este făcută din grăunțe măcinate într-o singură făină și frământate pentru a forma același aluat. Vinul este făcut

din ciorchinii presăți, striviți și amestecați. Astfel, pâinea și vinul euharistic înseamnă prietenie și unitate.

Mai mult decât atât, Euharistia este sacramentul unității. Virtutea proprie Euharistiei este să creeze comunitatea:

- comunitate de suflet, prin iubire frățească;
- comunitate de spirit, prin credința în Cristos;
- comunitate de viață, prin unirea cu Cristos și viața sa.

Deja rugăciunea făcută în comun este principiu de unitate: „dacă sunteți doi sau trei adunați în numele meu, spune Isus, eu voi fi în mijlocul vostru”. În mod obligatoriu, Împărtășania, care e participare la Cristos, Preot și Victimă, trebuie să-i unească pe creștini între ei. De altfel, nu am trăit oare experiența marilor adunări de pelerini, cum ar fi la Lourdes sau la Fatima, unde Împărtășania distribuită la mii de credincioși crează între toți o veritabilă fraternitate în Cristos?

Unitatea nu se realizează în mod automat. Trebuie să răspundem la apelul pe care Euharistia ni-l transmite.

Cum?

Prin rugăciune, evident. Suveranul Pontif revine neobosit asupra necesității rugăciunii pentru pace între toți oamenii și pentru unitatea credinței între toți frații despărțiți. Unitatea este o operă care se realizează venind de sus și nu prin mijloace de interes material la

nivelul de jos. Și de aceea reuniunea Adunării Plenare a Episcopatului din Franța, în 1968, și-a luat drept temă principală de lucrări: „Mântuirea în Isus Cristos Mântuitorul, Speranța popoarelor”.

Prin convertirea noastră personală. Decretul conciliar asupra ecumenismului a amintit acest lucru cu insistență. „Nu există ecumenism adevărat fără convertire interioară. Într-adevăr, dorința de unitate se naște și crește din reînnoirea cugetului, din lepădarea de sine și din revărsarea liberă a iubirii” (*Unitatis redintegratio*, nr. 7).

Această convertire comportă un efort de ascultare față de toți superiorii. Pentru a fi pionieri ai unității în loc să fim cauză de diviziune, trebuie acceptată autoritatea celor responsabili. Să nu punem părerile noastre mai presus de judecata autorității.

E nevoie și de un efort de răbdare, după exemplul Învățătorului, pe care Îl vedem nu numai în viața publică, ci și în viața Sa euharistică: El stă la dispoziția tuturor, acceptă indiferența, disprețul și chiar sacrilegiile.

Dacă vrem să facem unitate în jurul nostru, nu trebuie să ne irităm pentru prostiile, greșelile și gafele celorlalți, nici pentru micile răutăți ale căror victime suntem, nici pentru neînțelegerile care ni se reproșează, nici pentru succesele pe care alții le au în detrimentul nostru...

În fine, e nevoie, mai ales, de un efort de umilință. Între toți și față de toți. Să știm să facem concesii. Să nu ținem să câștige cu orice preț ideile noastre. Să știm să dăm importanță doar esențialului și să nu ne luptăm inutil pentru chestiuni secundare.

Să ne amintim regula teologilor, o lege de înțelepciune care face să domnească pacea în spirite și în inimi:

In principiis, unitas: în principii, unitate.

In dubiis, libertas: în dubii, libertate.

In omnibus, caritas: în toate, caritate.

8. Spiritualitate eclezială

Multe persoane evlavioase au practicat o spiritualitate îndeosebi individualistă: nu aveau o idee suficient de clară asupra Bisericii. Aceste persoane nu se simțeau pe deplin solidare cu Biserica. Ele priveau Biserica din afară, în loc să o vadă dinăuntru. O priveau în raport cu ele însele, oarecum ca pe o realitate exterioară lor; nu se simțeau implicate personal în cele ce țineau de Biserică.

Reînnoirea spirituală din ultimii ani a schimbat această mentalitate. Insistența cu care Conciliul Vatican II a vorbit de Misterul Bisericii în constituția dogmatică *Lumen Gentium* a reînnoit spiritualitatea creștină arătând atitudinea pe care credincioșii trebuie să

o aibă față de Biserică. Membrii Asociației *Virgo Fidelis* trebuie să intre profund în această spiritualitate eclezială, pentru că preotul este în slujba Bisericii. Pentru sufletele sacerdotale, a fi în slujba stării preoțești presupune ca ele să fie în slujba Bisericii.

Pentru a înțelege pe cât posibil Misterul Bisericii, de care trebuie să fim atașați în mod solid, vom medita asupra următoarelor teme:

I. Biserica de dinaintea Bisericii, adică pregătirea ei în Vechiul Testament;

II. Biserica la nașterea sa, în gândirea lui Cristos;

III. Biserica în concepția Sfântului Paul; Biserica, Trupul mistic al lui Cristos;

IV. Biserica în misterul său actual, așa cum a fost descris de Conciliul Vatican II;

V. Biserica trăită în timpul Conciliului Vatican II;

VI. Orientări practice ale unei spiritualități ecleziale.

Misterul Bisericii de dinaintea Bisericii

Putem observa originea Bisericii de-a lungul întregului Vechi Testament. Originea Bisericii este în afara timpului, ascunsă în Dumnezeu. Este gândirea eternă conform căreia Stăpânul Timpului decide să scrie istoria oamenilor și să o ducă la împlinire prin mijlocirea lui Isus Cristos și a Bisericii Sale. Biserica nu se explică

decât printr-o decizie a voinței divine. Dumnezeu conduce Istoria în vederea Bisericii care se va naște și aduce la zi, încetul cu încetul, planurile viitoarei Biserici până la întemeierea ei definitivă de către Isus Cristos.

Această istorie începe prin Abraham, căruia Yahve îi promite că va fi Tatăl unui popor mare. Dar reunirea triburilor nomade care vor pleca în Egipt rătăcind în deșert pentru a ajunge în Țara Canaanului, Țara Făgăduinței, are loc mai ales începând cu Moise. Pe Sinai, Yahve stabilește Legământul Său cu Israelul, care de atunci încolo dobândește numele de Poporul lui Dumnezeu. „Voi veți fi poporul meu, declară Yahve, iar eu voi fi Dumnezeul vostru”.

Puțin câte puțin se conturează vocația acestui popor și misiunea sa. „Misiunea acestuia nu este pur și simplu să existe, să se mențină, să prospere, să domine, să joace rolul unui personaj pe scena politică. Ci este, înainte de orice, atestarea că există un Plan al lui Dumnezeu cu privire la lume, care se împlinește în Israel, care se împlinește de asemenea prin Israel. Planul nu este nimic altceva decât Domnia universală a lui Yahve” (A. de Bovis, *L'Église et son Mystère*, p. 16-17).

Israelul este un martor al lui Dumnezeu. El este în serviciul Împărăției lui Dumnezeu. Ierusalimul nu are altă rațiune pentru care există decât aceea de a fi locul

de unde pornește și unde se împlinește planul lui Dumnezeu. „Deasupra ta, Ierusalime, se ridică Yahve și slava sa va apărea deasupra ta. Neamurile merg către lumina ta și regii către limpezimea ta născândă” proclamă Isaia (60, 2-3).

Dar înainte de a proclama celorlalți adevărul, poporul-martor trebuie să-l păstreze el însuși. El trebuie să-și păstreze credința și cultul datorat numai lui Dumnezeu, și să se apere contra idolatriei popoarelor care îl înconjoară. Și astfel se schițează în el o primă machetă a Bisericii, în care se pot desluși trăsăturile esențiale: popor convocat de Dumnezeu, popor închinat lui Dumnezeu, popor martor al lui Dumnezeu.

Dar Israelul n-a știut niciodată să se decidă să fie doar poporul lui Dumnezeu. Asta e drama istoriei sale. Fidelitatea și apostazia se succed, ducând în cele din urmă la schisma triburilor din Nord, la distrugerea Regatului din Nord, apoi a Regatului lui Iuda și, în final, la exil.

Totuși, poporul sortit distrugerii va rămâne. Profetii – Ozea, Ezechiel, Ieremia, Isaia – anunță că fărâmele împrăștiate, Israel și Iuda, se vor aduna, că Ierusalimul va străluci din nou, că împărăția lui Dumnezeu va fi stabilită definitiv asupra poporului. Israelul se va micșora și nu va avea decât dimensiunile unei „mici rămășițe”. Dar acesată Rămășiță se va păstra.

Într-un viitor nedeterminat, va fi încheiat un nou Legământ, primul dovedindu-se a fi ineficace. Va fi un legământ veșnic. Poporul viitorului va fi un popor al celor dreți, condus de Bunul Păstor, de însuși Yahve. Noul Israel va fi ridicat la rang de națiune – Mireasa Domnului. „Mirele tău este Creatorul tău” (*Is 54,5*).

Israelul mai este comparat și cu o cetate, cu un templu al cărui constructor este Yahve. Și iată că apare în Isaia un personaj misterios: slujitorul lui Yahve. El va fi instrumentul Împărăției lui Yahve, oferindu-și viața ca ispășire – Omul durerilor și al suferinței. „După ce își va da viața ca jertfă pentru păcat, va vedea o sămânță de urmași, va trăi multe zile, și lucrarea Domnului va propăși în mâinile Lui” (*Is 53,10*).

Aceste perspective nu se puteau adresa poporului trupesc, Israelului împietrit în păcatele sale. Profeții proiectau asupra Israelului concret imaginea unui Israel mai bun și îl situau în viitorul pe care Dumnezeu îl va face.

Astfel se dezvăluia puțin câte puțin poporul așa cum îl voia Dumnezeu. Se conturează deja în acest mod figura Bisericii. Astfel putea să răsară din trunchiul lui Iese un nou Israel, un popor fidel, așa cum Dumnezeu îl voia și îl iubea din veșnicie.

Dar trebuia ca mai înainte să fie ridicată Crucea pe Golgota.

Nașterea Bisericii

Biserica dorită de Cristos, trebuie s-o vedem născându-se în Evanghelie. Ea aparține din punct de vedere istoric lui Cristos și trebuie să deschidem ochii credinței pentru a o desluși. Întemeierea Bisericii, într-adevăr, se îndeplinește de-a lungul existenței istorice a Domnului, înainte și după Înviere. Și dintr-un anumit punct de vedere, ea continuă până la sfârșitul timpurilor.

Există trei momente sau trei timpuri în întemeierea Bisericii de către Cristos:

- un timp când el o vestește,
- un timp când o întemeiază,
- un timp când o confirmă.

Vestirea Bisericii de către Cristos

În primul rând, există aluzii la Biserică în parabolele Împărăției lui Dumnezeu pe care Cristos a venit să o întemeieze pe Pământ.

- Așa avem, de exemplu, parabola grăuntelui de muștar. „Cu ce se aseamănă împărăția lui Dumnezeu și cu ce o voi compara? Este asemănătoare cu un grăunte de muștar pe care un om îl ia și îl seamănă în grădina lui; acesta crește și devine copac, iar păsările cerului își fac cuiburi între ramurile lui” (Lc 13.18-19).

- Sau parabola neghinei în pământul însămânțat cu grâu. „Cel care seamănă sămânța bună e Fiul Omului.

Ogorul este lumea, sămânța cea bună sunt fiii împărăției. Neghina sunt fiii Celui Rău. Dușmanul care a semănat-o este diavolul. Secerișul este sfârșitul lumii, iar secerătorii sunt îngerii” (Mt 13,37-39).

- Și parabola năvodului care adună peștii care vor fi triați la sfârșitul timpurilor se plasează tot în acest context.

Sunt doar aluzii care anunță Împărăția lui Dumnezeu pe pământ, Biserica, o realitate care va veni, dar care nu este încă definitiv stabilită.

Iată textul capital din cursul celui de-al doilea an de viața publică a lui Isus: mărturia din Cezareea. Isus îi întreabă pe apostolii săi: «„Dar voi, cine spuneți că sunt?” Atunci Simon Petru a luat cuvântul și a zis: „Tu ești Cristos, Fiul Dumnezeului celui viu!” Isus i-a răspuns: „Fericit ești Simon, fiul lui Iona, căci nu carnea și sângele ți-au revelat aceasta, ci Tatăl meu care este în ceruri. Și eu îți zic: tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica mea și porțile iadului nu o vor birui. Ție îți voi da cheile împărăției cerurilor: ceea ce vei lega pe pământ, va fi legat în ceruri, iar ceea ce vei dezlega pe pământ, va fi dezlegat în ceruri”» (Mt 16,18-19).

Au fost anunțate astfel în mod explicit Biserica, primatul lui Petru și puterile sale de a porunci.

Isus poate vorbi acum mai clar și spune: „Adevăr vă spun că sunt unii dintre cei care stau aici care nu vor

vedea moartea până când nu vor vedea împărăția lui Dumnezeu venind cu putere” (*Mc 9,1*) Astfel, întemeierea Împărăției nu are să întârzie.

Isus e Bunul Păstor care-și cunoaște oile, își dă viața pentru ele, astfel încât să nu fie decât o turmă și un păstor. „Mai am și alte oi, care nu sunt din staulul acesta; și pe acelea trebuie să le aduc; iar ele vor asculta glasul meu și va fi o singură turmă și un singur păstor” (*In 10,16*).

Evreii se considerau privilegiați pentru că erau fiii lui Abraham. Dar nu-i destul să faci parte din posteritatea lui Abraham pentru a fi mântuit. Împărăția pe care Isus a anunțat-o nu este de ordin temporal. Nu se limitează la evrei. Străinii, păgânii vor intra și ei, iar Isus le va spune: „De aceea vă spun că vor veni mulți de la răsărit și de la apus și vor sta la masă în împărăția cerurilor împreună cu Abraham, Isaac și Iacob, iar fiii împărăției vor fi aruncați în întunericul din afară. Acolo va fi plânsul și scrâșnirea dinților” (*Mt 8,11-12*)

În linii mari care se întrepătrund, Isus îi face pe ucenici să întrevadă istoria acestei Biserici în faza sa pământească și în cea definitivă, cerească; dar trebuie mai întâi ca Evanghelia să fie predicată la toate popoarele.

Atunci vor apărea semnele premergătoare ale sfârșitului, și sfârșitul însuși, care va fi judecata universală și învierea trupurilor.

Actul de întemeiere a Bisericii

În cursul ultimei cine, atunci e momentul în care are loc întemeierea unui nou Israel, ieșit din cel vechi; atunci noul Israel devine distinct de poporul cel vechi, pe care de fapt îl continuă.

Apostolii sunt adunați în jurul lui Cristos în odaia de sus a Cenacolului. Ei sunt Cei Doisprezece, aleși de Cristos pentru a fi însoțitorii lui. Sunt doisprezece, tot atâția cât și triburile lui Israel. În seara aceea s-au adunat reprezentând triburile. Ei sunt „Mica rămășiță”. Dar ei semnifică și poporul viitor: sunt începutul. Cu această cină are loc încheierea unei epoci căreia îi sună ceasul; în același timp, este începutul alteia. O lume nouă se ridică și această lume nouă e Biserica.

Masa la care s-au adunat e o cină pascală. Primul Paște a fost pentru poporul evreu semnul plecării. La acest Paște, al ultimei cine, un nou exod se anunță. Nu mai e vorba să părăsească Egiptul, ci să părăsească necredința iudeilor și să-l urmeze pe Cristos, instrumentul Împărăției lui Dumnezeu.

Celor Doisprezece, precum evreilor de pe Sinai, le este oferit un Legământ. Dar este un Legământ pecetluit cu Sângele Mielului. Apostolii sunt invitați să se împărtășească cu Trupul și Sângele lui Cristos. „Luați și mâncați! (...) Luați și beți!”. Ei primesc misiunea de a

perpetua Noul Legământ perpetuând sacrificiul pe care legământul se fondează: „Faceți aceasta în amintirea mea!” Primind sarcina de a aduna poporul în vederea unei celebrări euharistice, ei sunt constituiți în același timp ca preoți, conducători și învățători. Virtualmente, Biserica este acum deja întemeiată.

Totuși, când părăsește Cenacolul, Cristos încă nu a terminat de întemeiat Biserica. I-a trasat structurile. Dar trebuie ca el să sufere, să moară și să învie. Prin patima sa – așa dobândește Cristos pentru totdeauna harul de a întemeia noul popor. Și tocmai prin Învierea Sa este acest har pus în mod irevocabil la dispoziția Bisericii. Atunci, doar atunci se împlinește „Evenimentul” și se încheie opera absolut supranaturală a întemeierii Bisericii. Patima și Învierea lui Isus Cristos sunt evenimentul supranatural care dă grupului Celor Unsprezece harul de a fi o comunitate supranaturală în care vor primi forță de coeziune, perseverență și lumină în credință, elan și fervoare în iubire.

Misterul Calvarului și al Paștelui este, pentru întemeierea Bisericii, un moment capital. Biserica, provenită din Inima lui Cristos, capătă o consistență divină. „Ea devine, în Cristos cel suferind și înviat, poporul lui Dumnezeu, cel adevărat, cel pe care Dumnezeu l-a vrut din toată veșnicia și pentru care a fost dorit Israelul

trupesc. El devine poporul care a renunțat la sclavia păcatului, care păstrează credința, nădejdea și iubirea și este «un neam ales, o preoție împărătească, o națiune sfântă, poporul luat în stăpânire de Dumnezeu» (*1Petru* 2,9). Solidară cu Cristos, prin Patimă și Înviere, Biserica va fi mireasa lui pentru totdeauna” (A. de Bovis, *L’Eglise et son Mystère*, p. 35).

Confirmarea Bisericii prin Euharistie

Cristos, anunțându-i pe Apostoli la Cina cea de Taină că li se va dăruia Duhul Sfânt pentru a-i ajuta să-și îndeplinească misiunea eclezială, lasă să se înțeleagă că Biserica sa nu va fi înfăptuită decât atunci când va veni Duhul Sfânt.

După Înviere, Isus și-a ținut promisiunea. „«Pace vouă! Așa cum m-a trimis Tatăl, așa vă trimit și eu pe voi”. Și, spunând aceasta, a suflat asupra lor și le-a zis: «Primiți pe Duhul Sfânt. Căroră le veți ierta păcatele, vor fi iertate; căroră le veți ține, vor fi ținute»” (*In* 20,21).

Însă numai la Rusalii, Duhul Sfânt, venind asupra Apostolilor, încheie definitiv întemeierea Bisericii.

Primei comunități, ca atare, îi este dat Duhul Sfânt. Acest dar este acordat capilor Bisericii pentru că ei sunt conducătorii, și pentru ca ei să fie așa cum trebuie să fie. În mod manifest, Duhul Sfânt consacră tripla misiune

dată Apostolilor prin Domnul Isus: să sfințească, să învețe, să conducă.

Astfel, prin efuziunea Paracletului, este dusă la bun sfârșit structura Bisericii, comunitatea poporului lui Dumnezeu, sub autoritatea lui Petru și a apostolilor și succesorilor lor.

Biserica în scrierile Sfântului Paul

Tupul mistic al lui Cristos

Sfântul Paul, când vorbește despre Biserică, spune că este Trupul lui Cristos. Mai ales în ultimele două epistole, către Coloseni și către Efeseni, între anii 60-62 d.C., el spune, de exemplu, despre Cristos că „este Capul Trupului, adică Biserica” (*Col 1,18*). Sau: „Eu completez în trupul meu ceea ce lipsește suferințelor lui Cristos pentru Trupul său, care este Biserica” (*Col 1,20*).

Dar îndeosebi din Epistola către Efeseni putem culege numeroase texte. Vorbind despre supremația lui Cristos, Paul spune că Tatăl „toate le-a pus sub picioarele lui, iar pe el l-a rânduit cap peste Biserica întreagă” (1,22). Cristos i-a organizat „pentru desăvârșirea sfinților în vederea lucrării slujirii spre edificarea trupului lui Cristos” (4,12).

„Dimpotrivă, fideli adevărului în iubire, să creștem în toate pentru el, care este capul, Cristos, de la care tot

trupul se leagă și se îmbină prin orice încheietură, în funcție de menirea stabilită fiecărui mădular în parte, și se realizează astfel creșterea trupului spre edificarea sa în iubire” (4,15-16).

Vorbind despre căsătorie, Apostolul scrie că „bărbatul este capul femeii așa cum și Cristos este capul Bisericii, trupul său, al cărui mântuitor și este” (5,23). „Căci nimeni nu și-a urât vreodată propriul trup, dimpotrivă, îl hrănește și îl îngrijește așa cum [face] Cristos pentru Biserică. Căci toți suntem mădulare ale trupului său” (5,29-30).

Incontestabil, aceeași gândire este exprimată și în epistolele precedente, într-o manieră mai nuanțată. Astfel, de exemplu, în epistola către Romani: „tot așa noi, care suntem mulți, suntem un singur Trup în Cristos și mădulare unii altora” (*Rm* 12,5).

Și în prima Epistolă către Corinteni: „Așa cum trupul este unul și are multe mădulare, iar toate mădularele trupului, deși sunt multe, formează un singur trup, tot la fel și Cristos...” (*ICor* 12,12). „Voi sunteți trupul lui Cristos și mădulare fiecare în parte” (*ICor* 12,27).

Dar ce sens să dăm acestei expresii: „Trupul lui Cristos”? E oare o metaforă, sau desemnează realitatea? Și ce realitate?

Să notăm mai întâi că, vorbind despre Biserică,

Sfântul Paul desemnează ansamblul credincioșilor care sunt adunați în aceeași credință în numele lui Isus. Biserica este un trup organizat, unde există concordanță și coeziune între elemente și deci o ierarhie care veghează la o bună organizare în toate.

Biserica, sau Trupul lui Cristos, este o instituție bine structurată, unde există capi cu diferite grade de autoritate. Acesta este chipul Bisericii pe care noi am văzut-o luând naștere în gândirea lui Cristos.

Dar expresia „Trupul lui Cristos” vrea oare să spună altceva?

Părintele de Bovis, în cartea deja citată (*L'Eglise et son Mystère*), răspunde acestei întrebări: „Un cititor modern al Sfântului Paul, citind că Biserica este Trupul lui Cristos, se gândește imediat că expresia desemnează o adunare de oameni întruniți în același scop, pentru același lucru. El se gândește inevitabil la „corpurile constituite”, la un „corp de gardă” etc... și asimilează acestor termeni «Trupul lui Cristos». Fie ca cititorul modern să se oprească din acest drum cât mai curând. Este o pistă falsă. Niciodată în opera lui Paul cuvântul «Trup» nu are sensul de grup de oameni uniți din punct de vedere moral într-o aceeași intenție...

Dar atunci care este sensul imediat pe care să-l dăm acestei expresii? Sensul cel mai evident. «Trupul lui

Cristos» este Cristos în persoană, unicul Cristos care a suferit, a murit, a înviat, și asupra căruia de acum încolo moartea nu mai are nicio putere. Pentru a preveni o altă confuzie, să subliniem că «Trupul lui Cristos» îl desemnează pe Cristos după umanitatea sa – trup și suflet – și după dumnezeirea sa. Nu trebuie citit acest cuvânt ca și cum ar desemna trupul de carne al lui Cristos, excluzând sufletul și dumnezeirea sa. Prin cuvântul «trup», mentalitatea semitică înțelege ființa concretă în întregime.

Rămâne să tragem concluzia, oricât ni s-ar părea ea de uimitoare. Paul afirmă că Biserica, adunare a credincioșilor și organism vizibil, în care miniștrii constituie o ierarhie, se identifică cu Cristosul istoric, în prezent înviat și glorificat. Acesta este sensul precis, care nu poate fi eliminat din limbajul paulin” (p. 54).

Altfel spus, Sfântul Paul a vrut să transmită creștinilor faptul că există o adevărată identitate între Cristos și Biserică. Bossuet spunea, de asemenea, într-un stil realist: „Biserica este Isus Cristos răspândit și împărtășit”.

Când Sfântul Paul afirmă unitatea credincioșilor cu Cristos, el nu o înțelege într-un sens pur moral, ca o simplă unitate de gândire și afecțiune, ci într-un sens mult mai profund, mai realist, un sens „ontologic”, adică sensul „Ființei”. Și există aici un realism incontestabil.

tabil, foarte derutant de altfel pentru spiritul modern.

Sfântul Apostol Paul vrea să-i facă pe creștini să înțeleagă acest lucru: voi sunteți o adunare de oameni care este cu adevărat Cristos, iar Biserica e o ființă vie în care circulă în mod tainic propria viață a lui Cristos.

Însuflețiți de viața Domnului, instruiți de gândirea sa, conduși de iubirea sa, „noi suntem opera lui, creați în Cristos Isus în vederea faptelor bune pe care le-a pregătit Dumnezeu de mai înainte ca să trăim în ele” (*Ef* 2,10).

Avem deci o coexistență a lui Cristos și a credincioșilor în Biserică. Se poate spune foarte bine: prezența lui Cristos față de credincioși, deoarece El trebuie „să locuiască în inimile voastre prin credință” (*Ef* 3,17).

S-ar mai spune la fel de exact: prezența credincioșilor față de Cristos întrucât cei botezați „sunt creați în Isus Cristos” trăind în Cristos glorificat. Coexistența și coprezența (A. de Bovis, *L'Eglise et son Mystère*, p. 56).

Cristos singur este Cel Viu care realizează unitatea tuturor: „Voi toți sunteți una în Cristos Isus” (*Gal* 3,28). De aceea „este un singur trup și un singur Duh” (*Ef* 4,4).

Cristos Însuși își dobândește întreaga desăvârșire prin creșterea Bisericii. Conform Apostolului, Cristos, considerat în întregul său adevăr, nu este numai individualitatea limitată în timp și spațiu cu care s-au întâlnit

farizeii sau oamenii săraci din Palestina. Cristos îmbrățișează colectivitatea eclezială și se întinde până la finele istoriei, depășind granițele politice și geografice. În această perspectivă, Biserica este Trupul care crește cu timpul către Cel care este Capul, Cristos, care progresează până la a deveni Omul desăvârșit în plinitudinea sa, Cristos total.

Pe scurt, Cristos a fost dăruit lumii odată cu Isus din Nazaret și cu toate acestea, într-un fel nu i-a fost dat în întregime, căci îi lipsesc prea multe din mădulele sale umane ca să fie denumit de pe acum Omul desăvârșit. Trebuie deci să așteptăm cu o speranță neclintită venirea lui Cristos în plinitudine. Evident această unire a lui Cristos și a credincioșilor într-un singur Trup este misterioasă. Ea nu are niciun echivalent în experiența noastră. De aceea spunem că unirea lui Cristos și a credincioșilor este mistică, adică supraintelectuală, supranaturală.

Să reținem cel puțin un lucru: de la împlinirea răscumpărării, în toți credincioșii trece viața Domnului Isus. Ea realizează unitatea lor și este ceea ce înțelege Sfântul Paul când spune: „Nu mai trăiesc eu, ci Cristos este cel care trăiește în mine”.

De la Cap, viața divină ajunge la cei care țin de comunitatea eclezială. Ea face de fapt din ei mădulele

vii ale lui Cristos. Și toți împreună, reuniți prin harul său, sunt Trupul Fiului lui Dumnezeu, Biserica.

Biserica în scrierile Conciliului Vatican II

Pentru a completa ceea ce am spus deja despre Biserică, ar trebui să analizăm constituția dogmatică despre Biserică, *Lumen Gentium*, elaborată la Conciliul Vatican II. Este fără îndoială documentul cel mai important al Conciliului și cel la care se referă celelalte documente ca fiind izvorul lor de inspirație. Nimic nu poate înlocui citirea și meditarea integrală a acestui text îndelung gândit și discutat în timpul sesiunilor conciliare. Deci nu vom găsi aici decât câteva aprecieri parțiale care interesează în mod special spiritualitatea eclezială.

Conciliul subliniază mai întâi că Biserica este *Lucrarea Treimii* în întregime. Ea își are originea în planul de iubire al Tatălui care vrea să-i mântuiască pe toți oamenii și să-i cheme pe toți cei ce cred în Fiul său Isus Cristos, să formeze Sfânta Biserică care la sfârșitul timpurilor se va împlini în slavă (nr. 2)

Ea se fondează pe întruparea Fiului și pe misterul său răscumpărător. În vederea adunării a toate în El, Cristos obține, prin moartea și învierea sa, răscumpărarea tuturor oamenilor și inaugurează Împărăția cerurilor pe care Biserica o face deja prezentă pe acest

pământ. De-a lungul dezvoltării sale, ea își găsește sfințirea în lucrarea Duhului Sfânt.

„El este Duhul vieții, izvorul apei sălătoare în viața veșnică (cf. *In* 4,14. 7,38-39), prin care Tatăl dă viață oamenilor morți prin păcat(...). Duhul locuiește în Biserică și în inimile credincioșilor ca într-un templu (...). Prin puterea Evangheliei, El întinerește Biserica, o reînnoiește fără încetare și o duce la unirea desăvârșită cu Mirele ei” (nr. 4).

Biserica este prezentă sub chipuri și imagini diferite

Acestea se află în Evanghelie, în Faptele Apostolilor, în Epistole. Biserica este staulul a cărui intrare unică și necesară este Cristos. Ea e turma ale cărei oi sunt neîncetat conduse și hrănite de Bunul Păstor. Ea este vița cea adevărată unde Cristos dă viață și rodnicie mlădițelor care suntem noi. Ea este Casa lui Dumnezeu, Templul Duhului Sfânt, Cetatea Sfântă, Ierusalimul cel Nou, Mireasa neprihănită a Mielului, pe care Cristos a iubit-o și pentru care s-a dat pe sine spre a o sfinți.

Într-un sens mai profund, Biserica este prezentată ca Trupul mistic al lui Cristos, iar Conciliul reia gândul Sfântului Paul care zăbovește cu plăcere asupra acestui punct pe care l-am dezvoltat mai sus.

Din toate acestea rezultă că Biserica, comunitate de

credință, speranță și iubire, este o realitate vizibilă și în același timp o realitate spirituală. Vizibilă, ea este o societate organizată în mod ierahic; spirituală, ea este Trupul mistic al lui Cristos. Dar această Biserică, în același timp pământească și îmbogățită de bunuri cerești, nu trebuie considerată ca făcând două lucruri separate. Ea constituie o singură realitate complexă, alcătuită dintr-un dublu element: uman și divin. Biserica lui Cristos este unică, marcată de semnele unității, ale sfințeniei, ale catolicității și apostolicității. Aceste criterii de autenticitate ale Bisericii dorite de Isus Cristos se găsesc realizate în Biserica Romană, condusă de Papa, succesorul lui Petru, și de către episcopii care sunt în comuniune cu el.

Dar cine face parte din Biserică?

Considerată în membrii săi, Biserica este Noul Israel care, după cuvântul Sfântului Petru, constituie „un neam ales, o preoție împărătească, o națiune sfântă, poporul luat în stăpânire de Dumnezeu, ca să vestiți faptele mărețe ale celui care v-a chemat din întuneric la lumină” (*1Petru 2,8-10*).

Prin botez aparținem acestui popor al lui Dumnezeu, care este Biserica. Toți botezații sunt membri ai poporului lui Dumnezeu. Toți oamenii sunt chemați să

facă parte din poporul lui Dumnezeu, dar nu toți îi aparțin în același mod.

„La această unitate catolică a Poporului lui Dumnezeu, unitate care prefigurează și promovează pacea universală, sunt chemați, așadar, toți oamenii; cu ea se află în relație, în diferite feluri, și pentru ea sunt meniți, atât credincioșii catolici cât și ceilalți care cred în Cristos, precum și absolut toți oamenii, chemați la mântuire prin harul lui Dumnezeu” (*Lumen Gentium* 13).

Sunt pe deplin încorporați în Biserică – am zice bucuroși „creștini cu normă întreagă” – cei care, prin mărturisirea credinței, prin sacrameinte, prin conducerea eclezială și prin comuniunea sufletelor, sunt uniți în mod vizibil cu Cristos care conduce Biserica Catolică Romană prin Papă și episcopi.

Cu cei care, fiind botezați, poartă numele de creștini – dar fără a profesa credința în mod integral (protestanții), sau fără a păstra unitatea comuniunii în succesorul lui Petru (ortodocșii) –, Biserica se știe unită din motive multiple. Căci ei privesc Scriptura ca regulă a credinței lor și sunt însemnați cu Botezul care îi unește cu Cristos.

Și cei care nu au primit încă Evanghelia sunt totuși, sub diverse forme, rânduți poporului lui Dumnezeu: evreii, musulmanii, cei care caută în umbră și sub anumite imagini un Dumnezeu pe care nu-l cunosc. Chiar

celor care, fără vina lor, nu au ajuns încă la o cunoaștere clară a lui Dumnezeu – (ca de exemplu unele triburi sălbatice) – Providența nu le refuză ajutorul necesar Mântuirii. Este rolul misionar al Bisericii să predice Vestea cea Bună celor care nu au primit-o și să-i aducă în mod progresiv la unitatea poporului lui Dumnezeu.

Celelalte capitole din Constituția *Lumen Gentium* tratează teme privitoare la episcopi, călugări, laici, chemarea universală la sfințenie... dar ne e de ajuns, în ce ne privește, să fi analizat natura Bisericii și locul pe care îl avem cu toții în ea, ca popor al lui Dumnezeu.

Biserica trăită în Conciliul Vatican II

La Liturghie recităm Crezul: „Cred într-una, sfântă, catolică și apostolică Biserică”. Sunt criteriile Bisericii adevărate, ale Bisericii Catolice Romane. Ele sunt exprimate sub o formă conceptuală și credincioșii care recită aceste formule nu sesizează întotdeauna sensul lor profund.

A fost un har al Conciliului Vatican II de a fi trăit „în Biserică” și de a fi făcut descoperirea concretă a bogățiilor conținute în termenii abstracți ai Crezului. Sub bolțile Bazilicii Sfântul Petru, pentru cei care au participat la Conciliu, aceste cuvinte au prins viață.

Iar experiența lor poate ajuta sufletele sacerdotale

să înțeleagă, fiecare pe măsura sa, binefacerea acordată episcopilor Conciliului și să simtă pe viu ce sunt catolicitatea, unitatea, apostolicitatea, sfințenia Bisericii Romane.

Catolicitatea

Catolic înseamnă universal. A spune că Biserica e catolică presupune că ea se întinde la lumea întreagă, dincolo de frontierele geografice și politice, că e copacul al cărui frunziș acoperă tot universul. Or, așa era la prima vedere spectacolul care se oferea Conciliului.

Fără îndoială, doar episcopatul era prezent. Poporul lui Dumnezeu nu era prezent decât printr-un număr restrâns de laici, călugări, călugărițe, teologi, experți invitați special și observatori protestanți și ortodocși. Dar poporul lui Dumnezeu era reprezentat de capii săi, de episcopi, care purtau în inimile lor grija, speranța, aspirațiile populațiilor încredințate îngrijirii lor. Și când vedeai sosind în fiecare dimineață în Piața Sfântul Petru această mulțime de 2500 de episcopi veniți de peste tot, aveai într-adevăr impresia că toată Biserica se afla acolo.

Galbeni, negri sau albi, acești episcopi sosiseră de pe toate continentele. Se aflau acolo Biserica din Orient și Biserica din Occident. Erau amestecați într-o adunare fraternă. Dacă limba oficială era latina, în conversațiile

particulare se vorbeau toate limbile. Erau ca un fel de Rusalii. Citind numele de pe anuarul oficial, ascultând la microfon intervențiile episcopilor care se succedau, auzind frânturi de conversații în mulțimea compactă a episcopilor, nu te puteai îndoii că Evanghelia a fost răspândită pe tot pământul, după dorința lui Cristos, chiar dacă unele regiuni sau anumite națiuni nu fuseseră complet pătrunse.

Unitatea

În ciuda diversității culorii chipurilor, a diversității costumelor, îndeosebi la Bisericile Orientale, și mai ales cu toată diversitatea limbilor, domnea o atmosferă de unitate.

- Unitate în credință. Același Crez era recitat la Liturghie. Aceleași Evanghelii i se aducea în fiecare dimineață un omagiu colectiv. Fără îndoială, „schemele” prezentate la discuții dădeau loc unor opinii diverse, câteodată contradictorii. Cu toate acestea, se simțea în aceste proiecte diferite o voință de a găsi o unitate de bază, și când interveneau voturile, după manifestarea mai multor opoziții, amendamentele acceptate ajungeau la o unanimitate aproape totală.

- Unitate în rugăciune. Trebuie să mărturisim că Liturghia celebrată în fiecare dimineață în mijlocul adu-

nării favoriza unitatea inimilor în rugăciune. Liturghiile orientale care alternau cu cea latină făceau să strălucească splendoarea ornamentelor, a ceremoniilor și a cântecelor lor. Dar sub diversitatea gesturilor și a limbilor liturgice utilizate era același sacrificiu care avea loc pe altar. Și sub desfășurarea riturilor abundente și, câteodată, complicate se citea intenția esențială a lucrării jertfelnice.

- Unitate în adeziune cu Papa. În general, el nu asista la „congregații” sau reuniuni generale zilnice, dar absența sa nu era un gol. Ea dădea mărturie despre voința papei de a lăsa discuției libertate deplină. Se știa că urmărirea dezbaterilor din apartamentele sale private. În caz de ezitare sau impas temporar, când soluția părea blocată, se recurgea la el, și ezitarea dispărea. Era suficient să fi asistat la apariția lui în „Aulă” pentru a te convinge de fervoarea și unanimitatea adeziunii cu care era salutată tăcerea sa. Această unitate în comportamentul general al episcopilor redă dublul aspect al Bisericii, realitatea complexă în care vizibilul și invizibilul, naturalul și divinul se completează fără a se confunda.

Biserica e *comuniune*, adică unirea spiritelor și a inimilor în aceleași sentimente și aspirații. Episcopii întruniți la Conciliu se simțeau frați unii cu alții și mădulele ale Trupului Mistic prin unirea între ei și cu Cristos.

Se poate spune că în ciuda diferențelor de vârstă, naționalitate, temperament și formare, la fel ca pe timpul Bisericii primare, erau toți „o inimă și un suflet”.

Biserica este societate

Orice societate cuprinde o ierarhie a autorității. Episcopii erau reprezentanții acestei ierarhii în Biserică. Plasarea lor în stranele Aulei, unde cardinali, patriarhi, arhiepiscopi, episcopi erau situați conform demnității și vechimii numirii în misiunea lor, punea în lumină principiile acestei ierarhii. Și locul unic rezervat Sfântului Părinte confirma importanța rolului său, căruia îi sunt subordonați deținătorii celorlalte funcții.

Biserica este sfântă

În ce sens putem spune că percepem sfințenia Bisericii? Ceea ce se vede sunt oamenii, cu caracterul, slăbiciunile, calitățile, dar și cu defectele fiecăruia. Această notă de insuficiență umană nu scapă ochiului atent. Și, în timpul lucrărilor, se puteau ghici sau discerne anumite demersuri, anumite presiuni, nu toate de o desăvârșită integritate a intenției. Dar, pe lângă aceasta – și poate chiar din cauza aceasta –, cum să nu fii sensibil la acțiunea Duhului Sfânt, a cărei influență repară greșelile și rectifică deviațiile posibile? Acțiune discretă, cumva invizibilă.

Dar mi se pare greu de negat această acțiune în mai multe momente critice ale Conciliului. La început nu se știa bine ce direcție avea să ia Conciliul. Și iată că treptat și-a găsit calea: pastorală, misionară, ecumenică. Și de la această triplă cale nu a deviat niciodată. De asemenea, în cursul mai multor discuții, ca de exemplu în legătură cu Revelația, drumul s-a găsit deodată blocat și soluția nu mai apărea. Apoi, după puțin timp, orizontul s-a limpezit, lumina a revenit, soluția s-a impus fără dificultate. Cum să nu vezi în toate acestea acțiunea Duhului Sfințitor care veghează asupra Bisericii sale? În ciuda realelor îngrijorări în cutare sau cutare caz, te simțeai „pe mâini bune”.

Cred că pentru mulți episcopi, Conciliul a fost ocazia formării unei convingeri personale și aproape sensibile cu privire la prezența Duhului Sfânt asupra adunării conciliare.

Biserica este apostolică

Această notă nu este de ordin sensibil, ci de ordin istoric. Dar, dacă în analizarea conjuncturii actuale nu putem sesiza imediat continuitatea apostolică, un fapt arătat totuși Conciliului importanța acestei continuități pentru autentificarea Bisericii lui Cristos: este atitudinea episcopilor și a patriarhilor orientali.

Gândiți-vă la Maximos al IV-lea, Patriarhul melchiților. Numărul creștinilor ce depind de jurisdicția sa e neînsemnat: 150.000 de credincioși, mi s-a spus, în lumea întreagă. Din punct de vedere cantitativ, cum să comparăm importanța lui cu aceea a Arhiepiscopilor de Paris, New York sau Milan? Dar trebuia să-l auzi vorbind de vechimea Bisericilor Orientale: Ierusalim, Antiohia, Alexandria. Ceea ce face gloria lor nu e numărul actual al credincioșilor, ci faptul că sunt sedii apostolice care se leagă direct de Apostoli. Ascultându-l pe Maximos al IV-lea, simțeau cu câtă mândrie se considera succesori ai Apostolilor și ce autoritate îi dădea acest titlu pentru a-și mărturisi credința și a-și afirma gândirea. Fără îndoială că pentru el siguranța credinței sale era întemeiată pe siguranța că reprezintă continuitatea apostolică.

Fericiți episcopii care – ca să zicem așa – la Conciliu au atins cu degetul adevărul criteriilor Bisericii Catolice. Credincioșii care nu au avut acest har pot totuși să se împărtășească din el în măsura în care, citind dările de seamă publicate despre Conciliu, vor fi capabili să înțeleagă atmosfera Conciliului.

Direcții practice ale unei spiritualități ecleziale

Să vedem acum care sunt consecințele practice care decurg din aceste considerații despre Biserică. Ce atitudine trebuie să aibă membrii Asociației *Virgo Fidelis*?

Simțul Bisericii

Înainte de toate, să aibă simțul Bisericii⁴.

Adică?

Să ai simțul Bisericii – *sentire cum Ecclesia*, cum spun teologii – înseamnă să te referi, în judecățile, opiniile și opțiunile tale, la ceea ce gândește și spune Biserica. Când „te simți de-al Bisericii”, reacționezi spontan ca Biserica, câteodată chiar înainte ca ea să fi luat poziție în mod oficial.

Pe lângă prescripțiile Bisericii, există o mentalitate, un mod de a vedea lucrurile, evenimentele și oamenii, care ne face conformi cu spiritul Bisericii. Fie că e vorba de o linie liturgică, spirituală, socială, fie că ne găsim în fața unui eveniment care are răsunet în viața Bisericii, ori se profilează un nou curent de gândire filosofică sau o nouă metodă exegetică, răspunsul pe care îl va da Biserica acestor probleme este oarecum ușor de ghicit. E ca o intuiție care ne face să întrezărim sensul în care se orientează activitatea Bisericii, e ca o vibrație interioară care este în acord cu totalitatea vocii Bisericii.

Sunt unii, chiar creștini – am zice –, care se pun „în

⁴ Aceeași metaforă se aplică și la alte domenii profesionale pentru a indica aptitudinile care se cer în domeniul respectiv. Se spune astfel despre o persoană că are simțul muzicii, despre o alta că nu are simțul banului etc. – *n. r.*

fața” Bisericii, preocupați nu atât să-i adopte punctele de vedere, intențiile, directivele, cât să i le judece cu spirit critic. Ei nu sunt întotdeauna „contra” Bisericii, dar nu sunt nici *a priori* „pentru”: de fapt ei contestă, manifestă o oarecare neîncredere și „așteaptă să vadă” înainte de a-și da adeziunea.

Și mai sunt unii – și mai numeroși – care hotărăsc asupra comportamentului lor moral sau social fără a se preocupa de părerea Bisericii. Judecata lor personală este criteriul adevărului. Poate se duc la Biserică, practică mai mult sau mai puțin regulat, își spun creștini. Dar habar nu au de enciclicele pontificale și nu admit ca Biserica să intervină în problemele ce privesc viața lor profesională sau socială.

Nici unii nici alții nu au simțul Bisericii. Să citească în *Lumen Gentium* (nr. 12) cuvintele despre simțul credinței la poporul creștin, cuvinte care se pot aplica la simțul Bisericii. «Prin acest simțământ al credinței, insuflat și susținut de Duhul adevărului, Poporul lui Dumnezeu – sub îndrumarea Magisteriului sacru, căruia i se supune cu fidelitate –, primește nu cuvântul oamenilor, ci adevăratul cuvânt al lui Dumnezeu (*cf. 1Tes 2,13*), aderă neclintit la „credința transmisă sfinților odată pentru totdeauna” (*Iuda 3*), o pătrunde mai adânc prin judecată dreaptă și o aplică mai pe deplin în viață».

Părintele Lyonnet S.J. exprima acest simț al Bisericii când îi scria următoarele unui „frate despărțit”:

„Fratele meu despărțit, nu mă laud, ca de un succes personal, că aparțin Bisericii Catolice, dar eu cred în ea ca în singura care are tot adevărul.

Cum aș putea să mă prezint în fața ta cu ostentație?

Eu nu sunt adevărul, nu sunt apărătorul lui, ci slujitorul lui, care încearcă cu destulă dificultate și stângăcie să-l lase să mă cuprindă, să-l lase să mă posede...

Vezi tu, Biserica mea nu caută să te cucerească, nici să biruie asupra ta. Ea te iubește pur și simplu, căci este Mamă. Ea nu vrea să învingă pe nimeni, căci este Casa Iubirii infinite...

Dar știe că, numai ea, posedă întregul adevăr în Isus Cristos, pentru că este Mireasa unică și Maica universală. Ea îl proclamă fără trufie, iar intransigența ei nu este decât însăși forma pe care o ia iubirea ei”.

Iubirea pentru Biserică

Și astfel nu putem avea simțul Bisericii fără a-i dăruia iubirea noastră. Biserica trebuie iubită. Trebuie iubită pentru că Isus Cristos a iubit-o, și trebuie s-o iubim cum a iubit-o El. Ea este mireasa neprihănită a Mielului neprihănit. „Să dăm slavă lui Dumnezeu”,

cântă Apocalipsa, „căci iată nunta Mielului și a miresei sale s-a înfăptuit; i s-a dat să se îmbrace cu in de o culoare strălucitoare”. Și mai departe: „Și am mai văzut cetatea cea sfântă, Ierusalimul cel nou, coborând din cer de la Dumnezeu, pregătită ca o mireasă împodobită pentru mirele ei” (Ap 21,2). Iar Sfântul Paul nu încețază să ne spună: „Cristos a iubit Biserica și s-a dat pe sine pentru ea pentru a o sfinți, purificând-o prin baia apei în cuvânt” (Ef 5,25-26).

Ea este Maica noastră și, ca o mamă afectuoasă și devotată, ne împarte darurile și harurile încredințate ei de Cristos, și înainte de toate: adevărul creștin, sacramentele, pacea cu Dumnezeu și cu semenii.

Iubirea noastră pentru ea trebuie să fie o iubire filială, plină de recunoștință și bucurie, cu voința de a o cunoaște mai bine pentru a o face iubită de către cei care nu o cunosc.

Episcopii din Franța, prezentând credincioșilor textul *Lumen Gentium*, declarau: „Așa cum o contemplăm prin intermediul documentului conciliar, Biserica lui Isus Cristos ne umple de bucurie: ea ne stimulează speranța și generozitatea. Este gata pentru opera misionară care ne așteaptă. Chiar acum, ea ne cere un act de credință, pe care îl veți face, suntem siguri, când veți medita textul Conciliului”.

Iubirea pentru Biserică se va concretiza firesc în rugăciunile pentru Sfântul Părinte, care poartă pe umerii săi cea dintâi responsabilitate față de Biserică. La membrii Asociației *Virgo Fidelis*, rugăciunea pentru Sfântul Părinte trebuie să fie o atitudine obișnuită. Și nu fără motiv statutul Asociației precizează angajamentul de „a citi, medita și răspândi Enciclicele Suveranului Pontif”.

Sfânta Ecaterina de Siena spunea: „Papa e blândul Cristos pe pământ... ceea ce facem împotriva lui, facem împotriva lui Cristos din cer.”

Și invers, ceea ce facem pentru Papa, facem pentru Cristos din cer.

Încrederea în Biserică

Nu vom dobândi această iubire adevărată pentru Biserică și pentru Papa decât dacă avem încredere în Biserică și în cel care este Capul său pe pământ.

Știm că există la anumite persoane, chiar catolici practicanți, o criză de încredere față de Biserică. În ei, simțul Bisericii s-a estompat. Ei insistă asupra limitelor și defectelor Bisericii. Spun că Biserica a rămas în urmă față de evoluția actuală. Că este prizoniera unei etape a creștinismului care a fost depășită și care se prăbușește. Că e victima banului. Că e legată de puterea banului. Că e dependentă de o politică anume care o paralizează.

Fără îndoială, Biserica are defecte. Să pretindem contrariul ar însemna să uităm că Biserica, dacă e sfântă în originea, misiunea și fondatorul ei, este în același timp și păcătoasă, pentru că este formată din oameni care sunt păcătoși. Dar asta nu trebuie să pună piedici încrederii noastre, nici să ne facă să ne îndoim de harurile de sfințenie pe care Biserica le deține.

Cardinalul Journet scria într-un mic articol al revistei *Jésus Caritas* (trimestrul al IV-lea, 1952): „Da, Biserica este sfântă. Nu este fără de păcătoși, dar este fără de păcat. Asemenea Fecioarei, Biserica este plină de har”. Și Cardinalul merge până la a afirma că „păcătoșii aparțin Bisericii prin acea parte din ei înșiși care se află în interiorul Bisericii, prin acel ceva autentic supranatural care se află în ei; și mai există o parte a lor prin care sunt în afara Bisericii, și anume acel ceva care îi face să fie păcătoși”.

Să nu lăsăm să cadă asupra Bisericii ceea ce se cuvine să cadă asupra păcătoșilor.

Acesta este consemnul dat de Monseniorul Provençères, Arhiepiscop de Aix, în aceeași revistă „Cel care se lasă călăuzit de Biserică, nu poate nici să se rătăcească, nici să evadeze, căci ea însăși este călăuzită de Duhul Sfânt; ea e învățătoarea adevărului și a apostolatului. Prin ea Cristos continuă să-i învețe pe

oameni, și prin ea le aduce mântuirea. Cel care lucrează cu ea, lucrează cu Mântuitorul.

Trebuie să avem față de ea reflexe de copil, reflexe de iubire și de încredere. Trebuie să ne îngrijorăm îndată ce simțim că încrederea în ea este zdruncinată, că iubirea față de ea se răcește. Dar cel care o iubește ca pe mama sa își poate permite toate îndrăznelile apostolatului și toate nebuniile iubirii. El nu va devia, căci suntem cu Cristos atâta timp cât suntem cu Biserica sa”.

Ascultarea față de Biserică

Încrederea duce la ascultare, la acea dublă ascultare care este ascultarea spiritului prin docilitatea intelectuală, și ascultarea voinței prin docilitatea inimii.

Dar și ascultarea este astăzi în criză, și este în criză pentru că însăși noțiunea de autoritate este pusă sub semnul întrebării. În secolele trecute – și nu a trecut așa mult de atunci – autoritatea lua uneori chipul dominației, și ascultarea devenea constrângere fără libertate. A fost un fapt regretabil că în anumite congregații, superiorii și mai ales superioarele au pretins o ascultare atât de oarbă încât păreau să nu recunoască dreptul persoanei, și valoarea libertății. Și la fel s-a întâmplat, uneori, în clerul secular.

Aceasta nu este adevărata autoritate, adică aceea pe care o găsim în Evanghelie și care este ilustrată de

exemplul lui Isus spălând picioarele apostolilor săi, în seara de Joia Mare. O autoritate concepută ca slujire: iată autoritatea pe care contemporanii noștri o înțeleg și o acceptă din ce în ce mai bine. Nu putem decât să-i felicităm pentru acest lucru.

Dar oare această „autoritate-slujire” suprimă ascultarea?

Regula este aceeași și pentru cel care poruncește și pentru cel care ascultă: să se conformeze voinței lui Dumnezeu.

Părintele Voillaume a analizat acest aspect în articolul despre ascultare „Ca ei să fie una”: „A asculta – spune el – înseamnă a ne supune voința noastră voinței altuia, pentru a acționa în unitate de idei cu el... În ultimă instanță, acest altul nu poate fi decât Dumnezeu, pentru că numai El are dreptul să oblige o voință liberă, dar pe care a creat-o El. Deci nu putem vorbi de ascultare decât față de Dumnezeu, sau față de un om investit în mod autentic de Dumnezeu, chiar și numai cu o frântură din această autoritate divină”.

Fără îndoială, e de dorit să existe, pe cât posibil, un dialog între cel care poruncește și cel care trebuie să asculte; este condiția ce înlesnește o bună judecată a conjuncturii pentru ca autoritatea să fie luminată și să poată răspunde nevoilor celuilalt. Dar există un moment

când dialogul trebuie să facă loc deciziei care aparține autorității ca atare. Unii ar vrea să înlocuiască noțiunea de autoritate cu noțiunea de comuniune. Dar nu e totuna. Să existe o comuniune de gândire și de voință între superior și inferior, iată ce trebuie să căutăm să se realizeze. Dar aceasta nu se va realiza neapărat de la sine. În mod normal, îi revine autorității să creeze această comuniune, atunci când cei doi parteneri sunt, și unul și celălalt, dispuși să se conformeze voinței lui Dumnezeu.

Dar – se spune – superiorii nu sunt infailibili și se pot înșela. E adevărat, dar asta nu-i împiedică să fie șefi și să trebuiască să interpreteze voința divină; în virtutea funcției lor, ei sunt mandatați de Dumnezeu pentru a o interpreta corect, cu condiția să fie detașați de judecata și de interesele proprii.

Ar însemna să ne facem iluzii grave dacă am aștepta, pentru a fi ascultători, alte condiții decât cele ce ni se dau în fiecare zi. Nu putem oare să reinterprețăm astfel cuvântul Sfântului Ioan: „Cum poți tu să crezi că ești capabil de ascultare față de Dumnezeu pe care nu îl vezi, dacă nu ești capabil de ascultare față de fratele tău care este aici lângă tine?”

Fără a intra în toate problemele pe care ascultarea le pune în zilele noastre, să ne străduim să oferim o loială docilitate față de îndrumările arătate nouă de Papă

și episcopi. Trebuie să ascultăm de Biserică în credință.

Să ne amintim de sfatul Părintelui Voillaume: „Ascultarea se plasează în mijlocul realităților divine invizibile care, numai ele, o justifică și, la fel ca și iubirea, n-ar putea fi desăvârșită fără eroism. Îndată ce părăsiți terenul credinței, nu veți mai putea fi ascultători”.

Să lucrăm în Biserică

În măsura în care ne vom simți solidari cu Biserica, vom dori să lucrăm în Biserică, adică:

- să lucrăm cu Biserica;
- să lucrăm pentru Biserică.

Să lucrăm cu Biserica înseamnă mai întâi că nu trebuie să lucrăm singuri, inspirându-ne doar din ideile noastre, fără a-l consulta pe celălalt, urmând numai impulsurile proprii și îndepărtându-ne de tot ceea ce înseamnă munca în echipă sau în comunitate.

Este din ce în ce mai clar că apostolatul trebuie să fie comunitar. Nu e întotdeauna un lucru ușor pentru membrii Asociației *Virgo Fidelis*. Unii sunt izolați, de exemplu cei bolnavi sau persoanele care locuiesc în sate îndepărate. Dar ne putem alipi unui centru diecezan *Virgo Fidelis*. În orice caz, membrii care se pot întâlni cu ușurință trebuie să se îngrijească să pună în comun rugăciunile și jertfele lor pentru a le oferi Domnului nostru prezent în mijlocul lor. Oare nu despre ei a spus

Isus: „Căci unde doi sau trei sunt adunați în numele meu, sunt și eu acolo în mijlocul lor” (Mt 18,20)?

Apostolatul prin acțiune are loc din ce în ce mai mult în echipe, dar și apostolatul prin rugăciune trebuie să se exercite în acest spirit de comuniune creștină în slujirea preoției.

Să lucrăm pentru Biserică înseamnă să lucrăm așa cum dorește Biserica, și după intențiile sale. Prea adesea apostolatul nostru ne oglindește propria personalitate. Poate că am început cu o intenție dezinteresată. Dar lucrarea la care am colaborat devine ușor *lucrarea noastră*. Din acel moment îi dedicăm efortul nostru, timpul, banii, grija noastră, pentru că este *lucrarea noastră*. Trebuie neapărat să reușească deoarece luăm parte la succesul ei. Trebuie să se dezvolte deoarece influența noastră crește. Trebuie să se vorbească despre ea, să fie admirată, pentru că beneficiem și noi de reflectarea acestei admirații. Pretindem că lucrăm pentru Biserică, dar atâtea elemente personale își fac loc în această activitate, încât scopul suprem dispare în fața rezultatelor imediate luate în considerație.

În orice situație ne-am afla, oricare ar fi posibilitățile noastre de acțiune sau de apostolat, privirea trebuie să ne fie mereu ațintită spre Biserică, ea fiind adevăratul scop căruia să-i dăm tot ce avem mai bun în noi.

După cum scrie Părintele Labourdette (*Jésus Caritas*, trimestrul IV/1952, pagina 72): „Scopul este mereu acela de a reuși să plantăm și să dezvoltăm o Biserică ce trebuie să poarte pecetea unității lui Cristos... Unitatea Bisericii lui Cristos este o lege absolut esențială care cere să fie tradusă în comuniune, dincolo de orice barieră de clasă, rasă, naționalitate sau cultură: o singură turmă în jurul unui singur Păstor”.

9. Spiritualitatea mariană

Pentru cine vrea să aibă o spiritualitate sacerdotală, ce model mai frumos putem avea decât pe Sfânta Fecioară? Căci ea a avut, prin excelență, un suflet sacerdotal.

Să studiem sufletul Mariei înseamnă să analizăm felul în care a participat ea la preoția lui Isus, Marele Preot. Capitolul final al Constituției conciliare despre Biserică, *Lumen Gentium*, a arătat în mod strălucit rolul Mariei în economia mântuirii. Ea este în același timp Maica lui Dumnezeu și Maica oamenilor.

„Răscumpărată în mod atât de sublim în vederea meritelor Fiului ei și unită strâns și indisolubil cu El, [Maria] este înzestrată cu suprema menire și demnitate de a fi Născătoarea Fiului lui Dumnezeu și de aceea fiica predilectă a Tatălui și templul Duhului Sfânt, întrecând cu mult pe toate celelalte fapte din cer și de pe pământ,

prin acest har cu totul deosebit. În același timp însă, fiind din sămânța lui Adam, ea este unită cu toți oamenii care au nevoie de mântuire, ba mai mult, este «într-adevăr Mamă a mădularelor [lui Cristos]. Pentru că ea a cooperat prin iubire la nașterea în Biserică a credincioșilor, care sunt mădularele acestui Cap»” (nr. 53).

Și de aceea, la încheierea celei de-a treia sesiuni a Conciliului, Maica oamenilor a fost salutăată de către Papa Paul al VI-lea cu titlul de *Maica Bisericii*. Iar în exortația sa *Signum magnum* din 13 mai 1967, la Fatima, a adus laudă Mariei, Maica Bisericii, pentru că este Maica lui Isus Cristos și pentru că este asociată în mod intim la lucrarea răscumpărătoare a lui Cristos, care a venit să-i mântuiască pe oameni și să întemeieze Biserica, al cărei Cap este.

Trebuie să cităm articolul 61 din *Lumen gentium*, care afirmă această colaborare unică a Mariei la lucrarea Dumnezeiescului Răscumpărător: „Sfânta Fecioară, a cărei maternitate divină a fost predestinată din veșnicie, ca și Întruparea Cuvântului, după planul Providenței divine a fost, aici pe pământ, Mama aleasă a divinului Răscumpărător, însoțitoare de o excepțională generozitate și slujitoare umilă a Domnului. Zămislindu-l pe Cristos, născându-L, hrănindu-L, înfățișându-L Tatălui în Templu, suferind împreună cu Fiul său răstignit pe

cruce, ea a cooperat într-un mod cu totul deosebit la opera Mântuitorului, prin ascultare, credință, speranță și iubire aprinsă, pentru a reda sufletelor viața supra-naturală. De aceea, ea ne este Mamă în ordinea harului”.

Plecând de la această afirmație, putem înțelege cât de mult a participat Maria la rolul sacerdotal și mântuitor al Fiului său Isus.

Predestinarea Mariei

Planul lui Dumnezeu cu privire la lume se împlinește în timp, dar este veșnic prezent în gândirea divină. Or, Maria are un loc privilegiat în acest plan care este cel al mântuirii oamenilor răscumparați de Cristos.

Maria este noua Evă, cea de a doua Evă. Așa cum Eva a fost mama tuturor celor vii, Maria este mama tuturor celor răscumparați.

Ea a fost predestinată în mod esențial să devină Mama Cuvântului Întrupat, nu numai a trupului lui Isus, ci a lui Cristos în întregime, Dumnezeu și om în virtutea uniunii ipostatice. Ea nu este numai *Christotokos*, ci și *Théotokos*.

A fost predestinată unei afinități deosebite cu Tatăl, deoarece este părtașă, într-un fel, la fecunditatea sa.

A fost predestinată să fie mireasa Duhului Sfânt; Îngerul Gabriel îi va spune: „Duhul Sfânt va veni asupra ta și puterea Celui Preaînalt te va umbri” (*Lc 1,35*).

A fost predestinată să primească privilegiu unice sau deosebit de importante: ferirea de păcatul strămoșesc printr-un act eminent al Providenței în virtutea meritelor lui Cristos, – Zămislire Neprihănită – Feciorie în maternitate – Plinătatea harurilor.

A fost predestinată să fie mama oamenilor, deoarece Cristos rezumă în sine însuși toată omenirea. A fost predestinată să fie asociată la opera răscumpărătoare a lui Isus, Mare Preot și Mântuitor al omenirii.

Vocația Mariei pentru rolul ei sacerdotal

Chemarea Mariei

Chemarea Mariei s-a făcut în circumstanțe cunoscute de către toți și pe care, în timpul anului, Liturgia le repune sub ochii noștri în mai multe rânduri.

Textul Evangheliei după Sfântul Luca (1, 26.29) relatează chemarea concretă și temporală a Mariei în virtutea predestinării sale veșnice.

Mesajul esențial pe care Îngerul Gabriel îl comunică Mariei este invitația de a deveni Mama Mesiei. Invitația este formulată în mod explicit. Dar Mesia vine pentru a îndeplini o misiune. Mama nu se desparte cu totul de fiul său. Maria nu poate rămâne indiferentă față de misiunea lui Isus, deoarece ea trebuie să-l educe pe Fiul său.

Deci, ea este chemată cel puțin indirect să participe la misiunea răscumpărătoare și sacerdotală a lui Isus.

Oare Fecioara a întrezărit această misiune îndată ce i-a apărut Îngerul Gabriel? Și propria vocație i-a apărut cu claritate?

Se poate ca, în virtutea harurilor obținute, a luminilor infuze primite, Maria să fi avut anumite intuiții asupra rolului Mesiei...

Dar, fără îndoială, n-a avut pe loc revelația a tot ceea ce avea să-i aducă viitorul. În orice caz, putem spune că a înțeles în linii mari următoarele:

- că există o cale providențială și excepțională care i se oferă; că pe această cale vor fi evenimente mari, misterioase, poate dureroase, la care să se aștepte; ceva care o depășește, dar nu putea presimți ce anume;

- că ea este chemată în mod pozitiv la această cale, că e liberă să adere sau nu la ea, că acceptarea solicitată nu privește numai destinul ei personal, ci și pe acela al întregii omeniri care este interesată de răspunsul său;

- că planul lui Dumnezeu la care este chemată să colaboreze este un plan de mântuire pentru omenire.

La această vocație marcată de o astfel de grandoare ea dă un răspuns pe cât de simplu, tot atât de generos: „Iată slujitoarea Domnului, fie mie după cuvântul Tău”.

Mă întorc atunci către membrii Asociației *Virgo Fidelis* și îi întreb: „Și voi? Vocația voastră?”

Desigur, nu există nicio comparație între vocația Mariei și a voastră.

Dar oare nu am spus deja că a face parte din *Virgo Fidelis* înseamnă a răspunde la o solicitare interioară, la o nevoie de a consacra preoției tot ceea ce avem mai bun în noi?

Această vocație ați recunoscut-o poate descoperind *Virgo Fidelis* pe când trăiați deja în spiritul său, chiar mai înainte de a fi intrat în contact cu Asociația ca atare.

În acest moment, vocația voastră v-a apărut ca un izvor de viață nouă: era ca un gust spiritual al preoției.

Vocația voastră a rămas oare vie? Vouă vă revine să răspundeți la această întrebare. Bineînțeles, a cunoscut perioade de fervoare mai mică, de întuneric, de uscăciune. Să ne mire acest lucru? Viața deseori dormitează pe un pat de cenușă. Periodic această ardoare adormită trebuie trezită abandonându-ne cu fidelitate, simplitate și încredere în mâinile lui Dumnezeu, pentru ca El să accepte sărmana noastră viață spre binele stării preoțești. Toți trebuie să spunem neîncetat cu Maria: „Iată slujitoarea Domnului”.

Formarea Mariei pentru rolul ei sacerdotal

Că vocația Mariei la rolul său sacerdotal s-a deschis progresiv, și că aceasta a trecut, ca orice vocație, prin etape succesive, ne-o sugerează chiar citirea Evangheliei.

După revelația-șoc a Bunei Vestiri, Maria începe să întrezărească toate trăsăturile misiunii sale, descoperind însăși misiunea lui Isus. La Naștere, ea conștientizează că Mesia nu a venit să domnească în glorie și putere pământească; El este slujitorul sărac și suferind care intră în lume pentru a o mântui și care, din zorile vieții sale, este deja omul jertfei.

Câteva zile mai târziu, are loc Prezentarea la Templu: oferirea lui Isus, pe care Maria i-o face lui Dumnezeu, este într-un sens mai adevărată decât cea presupusă de Lege. Nu e doar o simplă ofrandă rituală, ci o veritabilă consacrare a lui Isus Tatălui Său. Iar binecuvântarea bătrânului Simeon o face pe Maria să înțeleagă că destinul Fiului său are măreție și mister, și că destinul ei este acela al unui suflet străpuns de sabie. „Iată, acesta este pus spre căderea și spre ridicarea multora în Israel și ca semn care va stârni împotrivire ca să se dezvăluie gândurile din multe inimi – iar ție, o sabie îți va străpunge sufletul” (*Lc 2,34*). Prezicerea nu întârzie să se împlinească. Copilul predestinat să mân-

tuiască lumea trebuie să ia drumul exilului și să fugă în Egipt, din cauza planurilor crude ale regelui Irod.

Acum, viața la Nazaret. Ne-o putem imagina, asemenea cu aceea a familiilor de muncitori și meșteșugari care trăiau în preajma Sfintei Familii: săracă, sânguincioasă, pașnică, fericită. Dar ea cuprindea o taină ale cărei amănunte se revelau puțin câte puțin Mariei. Acest copil atât de blând, atât de docil, abia devenit adolescent, le scapă Mariei și lui Iosif la întoarcerea de la Ierusalim. Iar cuvântul lui Isus, ca răspuns la duioasa dojană a maicii sale, devine o problemă: „De ce m-ați căutat? Nu știati că eu trebuie să fiu în casa Tatălui meu?” (*Lc 2,49*). Maria nu i-a înțeles imediat profunzimea. Dar putem crede că pe măsură ce Isus creștea, viitorul își dezvăluie puțin câte puțin misterul. Cui să-i fi încredințat Isus scopul misiunii lui, dacă nu mamei sale? Nu trebuia El oare să o pregătească pentru acea despărțire care avea să-i inaugureze viața publică?

Și vine ultima seară înaintea plecării sale. Părintele de Foucauld, în iubirea lui atât de caldă și de concretă, își imaginează această ultimă seară. Și noi ne-o putem închipui împreună cu El: „Domnul meu Isus, iată ultima noapte pe care o vei petrece la Nazaret înainte de botezul tău, ultima noapte a vieții tale ascunse, ultima noapte din această primă parte a vieții tale, a liniștitei și

blândeii tale obscurității din Nazaret... Măine dimineață vei părăsi acest târgușor care te-a adăpostit, te-a ascuns și te-a avut timp de treizeci de ani. Ce strângere de inimă pentru Maica ta, care vede viitorul fremătând, drumul care se deschide în fața ta; cu toate acestea, e resemnată, adoră, acceptă, iubește voința lui Dumnezeu; dorind din toată inima tot ceea ce Dumnezeu vrea, chiar și durerile tale, așa cum și ea suferă din toată inima!” (*Nouveaux écrits spirituels*, p. 121-122)

Isus odată plecat, Maria nu îl va urma, sau mai curând ea nu îl va însoți prin prezența sa fizică decât rareori: la Cana, într-o ocazie sau alta a ministeriului său. Dar ea îl va însoți cu gândul, cu inima, cu rugăciunea. Ea urmărește etapele care îl apropie pe Isus de jertfa sa. Tot ceea ce el îndură – presiuni, neîncredere, ostilitate din partea autorităților evreiești – o face să prevadă momentul în care, ostie vie, el se va da pe sine ca jertfă pentru mântuirea oamenilor. Și în ciuda durerii care o copleșește, ea se unește dinainte cu această jertfă pentru care el s-a născut, a trăit și prin care va muri...

Maria a trăit misterul sacerdotal al lui Isus de-a lungul întregii sale vieți. I-a descoperit diversele aspecte. Ea i s-a asociat din iubire pentru Tatăl, din iubire pentru Fiul său și din iubire pentru oamenii a căror Mamă spirituală avea să devină. Această ascensiune a

sufletului sacerdotal al Mariei este atât de frumoasă, de curată, de nobilă, încât scapă bieteii noastre priviri. Și totuși ea este pentru voi, membrii Asociației *Virgo Fidelis*, un model unic, inepuizabil.

Maria, modelul nostru

Și voi aveți de descoperit, de-a lungul vieții voastre, care trebuie să fie participarea voastră la preoția Domnului nostru. Maria nu a fost niciodată preot, dar a avut un suflet sacerdotal, a trăit într-o uniune intimă cu Isus, Marele Preot! Ea a cunoscut cu el și prin el grandoarea preoției sale. Ea i-a iubit, ca și el, pe Tatăl și pe frații săi. A suferit în inima sa ceea ce el a suferit într-a lui. Ea s-a rugat cu el pentru răscumpărarea oamenilor. A acceptat încercările fizice și morale, durerile spirituale, suferințele sufletești care i-au întretesut viața.

Nici voi nu sunteți preoți. Dar puteți avea un suflet sacerdotal. Acest suflet trebuie să-l perfecționați de-a lungul vieții voastre. Rugăciune, renunțare, încercări, suferințe, toate acestea sunt materia jertfei voastre.

Ca și Maria, aveți o dublă misiune:

- să înțelegeți tot mai bine starea preoțească. În momentul când atâția oameni pun această stare sub semnul întrebării, când până și preoți ezită asupra semnificației sale actuale, voi trebuie să țineți la esențial și să vă agățați de ceea ce preotul reprezintă ca „semn”.

Cuvintele pe care Claudel le scria despre creștini în a sa *Cale a crucii*, sunt încă și mai adevărate despre preot:

„Să fie atent la ceea ce face, căci ochii sunt fixați asupra lui. Să fie atent la fiecare din pașii săi, căci el este un semn. Căci orice creștin este imaginea Cristosului său, veritabilă, deși nevrednică. Și chipul pe care îl arată este o oglindire trivială a feței lui Dumnezeu în inima lui, abominabilă și triumfală!”

Ca și Maria, trăind, vă veți aprofunda vocația; oferind, veți învăța sensul vieții voastre în slujirea stării preoțești.

- și înțelegând-o, veți fi atunci mai capabili să vă dați seama care este sensul vocației voastre, adică să vă dăruiți, în bucurie și în durere, în succes și în eșec, în speranță și în decepție, cum va vrea Dumnezeu.

Participarea Mariei la Calvar

În timpul vieții publice, Maria pare să fie departe de Isus. O regăsim alături de El în momentul Pătimirii.

Unde se afla Maria în timpul ultimelor zile de viață ale lui Isus? Evanghelia nu ne-o spune în mod expres. Dar cum am putea noi să ne îndoim că Maria a fost aproape de Fiul său în momentul critic în care se juca soarta vieții sale? E o prezență nevăzută, dar reală. E o prezență cu inima...

În Grădina Măslinilor, Isus e strivit sub povara păcatului oamenilor. Sufletul lui e trist până la moarte. Apostolii dorm. Durerea e insuportabilă. „Abba, Tată! Pentru tine totul e posibil. Îndepărtează de la mine paharul acesta!” Dar iubirea e mai tare ca durerea. „Însă tu ceea ce vreau eu, ci ceea ce vrei tu” (Mc 14,36).

Oare Fecioara cunoaște toate aceste amănunte? Le simte ea de la distanță? Poate... Inima unei mame are asemenea intuiții... Și sufletul său e trist până la moarte. Este sfâșierea întregii sale ființe materne. Neliniștea e adesea mai rea decât moartea. Și pe când apostolii dorm, Maria veghează. Cel puțin va exista o ființă umană care să pătimească împreună cu el în această groaznică agonie. Și va fi Maica sa. Da, se simte ea însăși strivită. Da, ea se roagă Tatălui să îndepărteze acest pahar de buzele Fiului său. Ea îl imploră să-i fie milă de acest trup epuizat din care curge sudoare de sânge, de acest suflet pradă celor mai atroce neliniști. Și cu toate acestea, ca și Fiul său, și cu El, pentru a-i fi mai unită ca niciodată, repetă la rândul ei: „Tată, fie voia ta!”

Membri ai Asociației *Virgo Fidelis*, dacă în timpul OREI SFINTE v-ați gândit la cum trebuie să fi fost ora sfântă a Fecioarei, nu e oare adevărat că v-ați rugat, ați suferit și ați oferit împreună cu ea? Și dacă iubirea voastră pentru Isus și Maria e reală, nu e oare adevărat

că ați vrut să mângâiați inima lui Isus și pe cea a Mariei oferindu-vă inima... oferind-o suferinței din iubire?

Dacă prezența spirituală a Mariei în noaptea agoniilor ne-o imaginăm fără sprijiniul unui text, o putem în schimb zări pe drumul Calvarului: Evanghelistul Ioan o arată la picioarele crucii în ultimele clipe ale lui Isus.

Pictori și sculptori au reprezentat o scenă deosebit de emoționantă: întâlnirea lui Isus cu Mama Sa pe drumul care urcă pe Golgota. Probabil că nu și-au putut vorbi. Dar privirile lor s-au întâlnit. Privirea lui Isus era plină de compătimire pentru Maica sa, dar în același timp era un apel la ofranda ei pentru ispășirea păcatului. Și privirea Mariei era un nou „Da!”, ca în ziua Bunei Vestiri. Cum am putea ghici această dublă privire fără să ne simțim profund mișcați și de curajul lui Isus, și de duioșia Mariei? Și cum n-am vrea să le împărtășim suferința, oferindu-ne inima și unuia, și celeilalte?

Evanghelia a notat prezența Mariei pe Calvar. *Stabat Mater dolorosa*, intonează Liturgia. Da, Maria stătea în picioare, cu o atitudine de o energie neștirbită, în ciuda durerii care o copleșea. Și fiind în picioare, ea l-a auzit pe Isus spunându-i: „Femeie, iată fiul tău!”, desemnându-l pe Sfântul Ioan, apoi zicându-i acestuia, desemnând-o pe Maria: „Iată mama ta!” (*In* 19,27). Isus o încredințează pe mama sa ucenicului „pe care îl iubea”,

dar mulți autori spirituali au văzut în Sfântul Ioan omenirea întregă. Așa a înțeles acest gest evlavia tuturor veacurilor. Așa l-au înțeles credincioșii. Maria e Maica lor, le-a fost dată de însuși Isus, pot conta pe iubirea ei maternă, lor le rămâne să o învăluie în iubirea lor filială.

Dintre toate *Pietà* datorate dălții sau pensulei artiștilor, cea mai celebră este admirabila *Pietà* a lui Michelangelo, din Bazilica Sfântul Petru din Roma. Este culmea jertfei Mariei, văzută de geniul marelui sculptor al Renașterii. Acest Isus pe care îl ținuse în brațe, plin de har și de viață în grotă de la Betleem, ea îl primește astăzi pe genunchi, desfigurată și fără suflare. E drama care se sfârșește. E sabia prin inimă pe care i-a prezis-o bătrânul Simeon. Sufletul ei e străpuns, dar nu se revoltă. Misiunea lui Isus este împlinită. A suferit, a murit, dar oamenii sunt mântuiți. Și va învia... La Maria, speranța întrece durerea. Chiar dacă nu știe încă în mod distinct clipa acestei învieri, ea crede că el va învia. Jertfa sa nu va fi fost zadarnică: e prețul răscumpărării oamenilor păcătoși. *Magnificat anima mea Dominum...*

Participarea Mariei la Euharistie

Învierea, Înălțarea, Rusaliile: trei noi etape în viața Mariei în care se desfășoară într-un grad superior credința, speranța și iubirea. Dar Isus glorificat nu e un absent căruia îi așteptăm doar întoarcerea în ziua venirii

sale pe pământ în slavă. Isus rămâne prezent în frângerea pâinii. Maria îi dăduse viață cu 33 de ani în urmă. Iar acum Isus e cel care vine în ea și îi dă viața Lui.

Ne putem oare închipui această conversație intimă între Isus și Maria? Nu putem decât să admirăm și să tăcem. Cum spunea un cântec din copilăria noastră: „Cerul a vizitat pământul... Adoră și taci!” Sunt dialoguri divine care depășesc umilele noastre cunoștințe omenești.

Fie ca ele să fie pentru noi cel puțin un adevărat imbold. Cum am dori să avem inima Mariei când primim în trupul nostru Trupul și Sângele lui Isus Cristos în Împărtașanie! Nouă, care suntem deseori lăncezi și chiar distrați, fie ca Sfânta Fecioară Maria să ne obțină harul să rămânem cu umilință la picioarele lui Isus și să-i oferim inima noastră în locul inimii ingrate a oamenilor, și câteodată a preoților care se îndepărtează de El și nu-i cunosc iubirea.

Imitarea virtuților Mariei

Exortația Papei Paul al VI-lea, *Signum magnum*, cu ocazia vizitei sale la Fatima, din 13 mai 1967, este o veritabilă carte a devoțiunii față de Sfânta Fecioară. În partea a doua a acestei exortații, Papa ne învață că „toți creștinii au datoria să imite cu respect exemplele de bunătate pe care le-a lăsat Maica lor cerească”. Găsim aici o serie de considerații care, într-o înlănțuire logică, sunt foarte interesante; le prezentăm în continuare.

Evlavia față de Maria să fie o adevărată evlavie

Papa citează acest text din Constituția dogmatică conciliară despre Biserică, *Lumen Gentium*, astfel încât „credincioșii să nu uite că adevărata devoțiune nu constă nici într-un sentiment steril și trecător, nici într-o credulitate deșartă, ci ea purcede din credința adevărată, care ne face să recunoaștem preeminența Maicii lui Dumnezeu și ne îndeamnă la iubire filială față de Mama noastră și la imitarea virtuților ei” (nr. 67).

Se simte grija Suveranului Pontif, ca și aceea a Concilului Vatican II, de a atrage atenția asupra formelor mai mult sau mai puțin superstițioase ale devoțiunii. Deseori, în locurile de pelerinaj se vând obiecte profane, bijuterii, jucării cu chipul Fecioarei Maria, care nu pot decât să îndepărteze și să scandalizeze pe creștinii serioși și mai ales pe frații noștri despărțiți. De asemenea, se publică periodic materiale despre așa-zise apariții și viziuni care provoacă imediat un entuziasm absurd și la care autoritatea eclezială este obligată să dea dezmințiri.

Dacă imitarea lui Isus Cristos este calea regală de sfințire, ea nu împiedică imitarea Sfintei Fecioare. Dimpotrivă. Căci în bunătatea sa Mântuitorul, binevoind să-și asume mizeria noastră, atât de îndepărtată de infinita sa sfințenie, a vrut să ne ușureze imitația propunându-ne modelul uman al Maicii sale, ea fiind

exemplul cel mai strălucit și mai accesibil al unei ascultări desăvârșite față de voința Tatălui. De aceea, putem spune: „Prin Maria la Isus!”. Această formulă își găsește aici aplicarea.

Maria ne învață să primim Cuvântul lui Dumnezeu în sufletele noastre

Maria a fost mai fericită să primească Cuvântul lui Dumnezeu în inima sa decât în trupul său. Este ceea ce spune Sfântul Augustin: „Maria a fost mai fericită primind credința în Cristos decât zămisbind trupul lui Cristos. Consangvinitatea maternă nu i-ar fi servit la nimic Mariei dacă nu s-ar fi simțit mai fericită să-l primească pe Cristos în inima sa decât în sânul său”.

Maria ne învață să ne împlinim misiunea

Papa o spune într-un cuvânt. Dar e mult de meditat. Exemplul Mariei acceptându-și misiunea și numindu-se pe sine slujitoarea Domnului este edificator. Ne arată cum să împlinim, cu umilință și mărinimie în același timp, misiunea pe care Dumnezeu a încredințat-o fiecăruia în această lume, în vederea propriei mântuirii veșnice și a celei a aproapelui.

Mesajul Mariei pentru oamenii de astăzi

Se pare că Sfânta Fecioară adresează astăzi creștinilor un mesaj cu totul special.

Contemplarea Mariei ne invită efectiv la:

- rugăciunea plină de încredere;
- practica penitenței;
- sfânta teamă de Dumnezeu.

Fără ca Papa să facă aluzie la ele, acestea sunt chiar recomandările făcute de Sfânta Fecioară la Lourdes, La Salette, Fatima: rugăciune și pocăință. De aceea, trebuie „să suportăm suferința spiritului și a trupului pentru a ispăși păcatele noastre și pe ale aproapelui, și să evităm astfel dubla pedeapsă a damnării veșnice și a simțurilor, adică pierderea lui Dumnezeu, Binele Suprem, și meritarea focului cel veșnic”.

Isus însuși ne invită să o imităm pe Maria

Într-adevăr, Isus, dându-ne-o ca mamă, ne-a prezentat-o în mod tacit pe Maria ca model de urmat. Și putem crede că el vrea ca acele comori de har și virtuți cu care a copleșit-o să ajungă până la noi prin influența puternicei sale mijlociri și prin imitarea noastră hotărâtă.

Suntem în epoca mariană

Fără îndoială, în toate epocile istoriei universale a Bisericii, Maria a fost mereu prezentă prin grija sa maternă. Dar putem spune pe drept cuvânt că azi suntem în epoca mariană pentru că rolul providențial al Sfintei Fecioare în istoria mântuirii este actulmente înțeles

mai profund într-un mare număr de medii și țări creștine.

Inima Neprihănită, semn de unitate și fraternitate

Sfântul Părinte dorește ca devoțiunea față de Maria, astfel explicată pe linia Evangheliei și a Tradiției, să fie primită favorabil printre credincioșii Bisericii, precum și printre creștinii necatolici.

El dorește deci ca Inima Neprihănită a Mariei:

- să strălucească drept model de iubire desăvârșită față de Dumnezeu și de semenii;
- să-i atragă pe credincioși la frecventarea sacramentelor pentru a se curăți de păcatele lor;
- să-i ndemne să ispășească jignirile aduse sfințeniei divine;
- să fie un semn de unitate și de fraternitate între toți creștinii.

Și pentru a încheia (aceasta va fi și concluzia noastră), Paul al VI-lea îi îndeamnă pe toți fiii Bisericii să-și reînnoiască personal consacrarea către Inima Neprihănită a Maicii Bisericii. Nu trebuie să fie doar o promisiune verbală, ci trebuie să punem în practică sensul acestei consacrări, „ducând o viață tot mai conformă cu voința divină, într-un spirit de slujire filială și de sfântă imitare a Reginei Cerului”.

Postfață la ediția în limba română

Procesul de beatificare a Monseniorului Vladimir Ghika este în curs de desfășurare. Cartea de față ne oferă încă o ocazie de aprofundare și cunoaștere a spiritualității acestui Slujitor al lui Dumnezeu.

Asociația *Virgo Fidelis*, dedicată rugăciunii în folosul preoților, al persoanelor consacrate și al noilor vocații, este inspirată de această spiritualitate. Fraternitatea a luat naștere în Franța, în 1935, din inițiativa Monseniorului Ghika și a ficei lui spirituale, Yvonne Estienne. Prin penitență și rugăciune, membrii asociației sprijină starea sacerdotală, venind în ajutor tuturor preoților, îndeosebi celor aflați în dificultate.

Virgo Fidelis este actualmente activă în zece dieceze din Franța. În Anul Preoției (declarat de Sfântul Părinte Benedict al XVI-lea între 19 iunie 2009 și 11 iunie 2010), asociația a primit și în România aprobarea ecleziastică, atât din partea Bisericii Catolice de rit latin cât și din partea Bisericii Catolice de rit oriental. Orice persoană laică sau consacrată, care prin rugăciuni, participarea la Sfânta Liturghie și ofrande personale dorește să sprijine starea preoțească, poate face parte din Asociația *Virgo Fidelis*, fie în cadrul unei parohii, fie în mod particular.

Așa cum bine știm, sunt mulți aceia care, în umbra altarelor, sub imboldul Duhului Sfânt, se roagă cu discreție și dăruire pentru preoții noștri. Dar asociația oferă acestor persoane posibilitatea de a-și uni eforturile și de a activa în cadrul Bisericii, sub conducerea unui îndrumător spiritual, beneficiind și de exercițiile spirituale organizate în cadrul ei.

Numele Maici Domnului este invocat de către toți creștinii cu profunda convingere că Maria se îngrijește și îi ocrotește pe toți cei care îi cer ajutorul. Numeroase sunt invocațiile pe care le folosim în rugăciunile și cântările dedicate în cinstea ei. A invoca înseamnă a chema în ajutor. O invocăm pe Sfânta Fecioară în mod deosebit pentru ca îi simțim puterea de a mijloci pentru noi la Dumnezeu.

Virgo Fidelis – „Fecioară credincioasă” – este una din cele mai frumoase invocații atribuite Fecioarei Maria, căci această virtute a fidelității îi caracterizează întreaga viață și misiune. Asociația *Virgo Fidelis* și-a ales acest titlu pentru a-și exprima misiunea și scopul propriu în viața Bisericii și a societății. Imitând fidelitatea Mariei prin rugăciune, fapte de caritate și sacrificii putem să ne ajutăm reciproc, laici și persoane consacrate, pentru a rămâne fideli sau pentru a redobândi fidelitatea față de vocația și misiunea fiecăruia dintre noi.

De aceea, am considerat importantă traducerea Directoriului Spiritual al Asociației *Virgo Fidelis*, redactat de Monseniorul Louis-Marie de Bazelaire, document care prezintă statutul și istoria acestei asociații, și aprofundează spiritualitatea ei, făcând astfel posibilă răspândirea acestui apostolat și în România. Sper și doresc ca îndrumarul Asociației *Virgo Fidelis* să fie o frumoasă călăuză pentru viață, după cum spunea și Slujitorul lui Dumnezeu Vladimir Ghika, inițiatorul asociației. Este de recomandat a-l face cunoscut în toate parohiile diecezei, preoților și credincioșilor, astfel încât această spiritualitate sacerdotală izvorâtă din rugăciunea Monseniorului Ghika să aducă roade bogate în sufletele tuturor.

Avem nevoie de preoți, de preoți sfinți, adevărați învățători și doctori ai sufletelor noastre, pentru ca viața Bisericii să meargă mai departe, și ei să lumineze sufletele ce le sunt încredințate.

București, 1 decembrie 2010

Părintele Ioan Ciobanu
Îndrumătorul spiritual al
Asociației *Virgo Fidelis*

ACT DE IUBIRE

Doamne, Dumnezeul meu,
Te iubesc din toată inima, din tot sufletul
și din toate puterile mele
și mai presus de orice,
pentru că ești nemărginit de bun
și vrednic de iubire.
Iubesc și pe aproapele ca pe mine însumi,
din dragoste către Tine,
și iert din inimă
pe toți aceia care mi-au greșit.
Doamne, fă să Te iubesc
din ce în ce mai mult.
Amin.

CUPRINS

	Pag.
Prezentare	3
Cuvânt înainte	5
Asociația <i>Virgo Fidelis</i>	11
1. Ce este <i>Virgo Fidelis</i>	11
2. Cum s-a născut Asociația	13
3. Statutul <i>Virgo Fidelis</i>	16
4. Interpretarea Statutului	18
5. Principiile și spiritul Asociației	22
Spiritualitatea Asociației <i>Virgo Fidelis</i>	42
6. Spiritualitate sacerdotală	43
7. Spiritualitate euharistică	62
8. Spiritualitate eclezială	82
9. Spiritualitate mariană	121
Postfață la ediția în limba română	140
Act de iubire	143